

SAMUELIN TIRERU YIRUSE

Samuelin tire gbiikirun gariya tire teni ta kurasiäm. Dafidin bandun gariya ta mà te u di Yudaba ka Isireliba kpuro səə.

Ta maa sun səəmə taa bi Dafidin tabu kowobu ka win tii ba kua u ka kpia u win bandu dam sire.

Nasia te u Gusunə nasie ka sere maa kĩ te u nün kĩ, ye kpuro ya dera təmba win tii kĩa ma u bəerə kua. Meyə ta maa sun səəsimə ma Dafidi u kəmiae win wāaru səə. U tora, ma win tora te, ta ka wahala dabiu na win yənuə. Win biba goona ma ba karana. Ba toranu kua ni nu n̄ mam ka nəə gerurə. Adama wahala ye kpuro səə, Dafidi u nasara wa, yən sō u win toranu wura Yinni Gusunən wuswaaə.

Tire ten kpunaa

1. Dafidi u bandu di Yudaba səə, wiru 1n di sere wiru 4.
2. Dafidi u bandu di Isireliba kpuro səə, wiru 5n di sere wiru 20.
3. Dafidin bandun gari gεε, wiru 21n di sere wiru 24.

Dafidi u Səəlun gəə nua

¹ Ye Dafidi u Amalekiba go u wee, yera u yəra Sikilagiə səə yiru. N deema Səəlu u gu kə. ² Səə itaseru, yera durə goo u yarima saa tabu gberun di mi Səəlu u raa wāa. Durə win yabera gεεkire ma win wira tua sāa nuku sankiranun sō. Saa ye u tunuma Dafidin mi, u yiira kure u wiru tem girari. ³ Ma Dafidi u nün bikia u neε, man diya a wee.

Ma u neε, saa Isireliban tabun sansanin diya na duka suuma.

⁴ Dafidi u kpam nùn bikia u neε, aməna gbera sāa. A suuru koowo a man sōwō nge me n koosina kpuro.

Ma durɔ wi, u neε, tabu Isireliba swīiyε ba duki. Ben dabira maa wɔruka ba gu. Meyə Sɔɔlun tii ka win bii Yonatam ba gu.

⁵ Ma Dafidi u neε, aməna a kua a ka yē ma Sɔɔlu ka win bii Yonatam ba gu.

⁶ Ma u neε, na nen wāaru wāawa Giliboan guuru wollo na ka Sɔɔlu mεera u ka tii win yaasa tāsa. Ma yibereban tabu keke dumigii ka maasəbu ba nùn səndi mam mam ba gire. ⁷ Saa ye u sīra u mεerima biruɔ u man wa, yera u man soka ma na wura na da win mi. ⁸ Ma u man bikia u neε, ne wara. Na nùn wisə na neε, ne Amalekiwa. ⁹ Ma u neε, n susima win bəkuɔ kpa n nùn go baa me u dam tie u tirekiram. ¹⁰ Ma na susi win bəkuɔ na nùn go. Domi na yē ma u n maa seem, mi u wɔra mi. Ma na win sina furɔ pota ka win suma ye u doke nəma. Yera na ka nun naawa mini, nən yinni.

¹¹ Ye Dafidi u nua me, yera u win yaberu nenua u karana. Ma be ba wāa ka wi, ben tii ba maa kua me bu ka ben nuku sankiranu sōssi. ¹² Ma ba gɔɔ wooru singa ba swī ba nɔɔ bəkuua sere sō u ka kpa Sɔɔlu ka win bii Yonatam sō, ka sere maa Isireliban sō, be, Yinni Gusunən tən be ba go tabu gberɔ. ¹³ Ma Dafidi u durɔ wi bikia u neε, wuu man diya a na.

U wisə u neε, nən baa u yarimawa saa Amalekiban tem di sa ka wāa mini.

¹⁴⁻¹⁶ Dafidi kpam nùn bikia u neε, aməna a ka kākā a wi Yinni Gusunə gəsa nəma doke a go. Yen

sõ, wunen yem mu yõra wunen wiru wõllõ. Domi wunen tiin nõowa ga seeda di ma a wi Yinni Gusunõ gõsa go.

Saa yera Dafidi u win aluwaasibän turo soka u nee, a susio a nün sëre a go.

Ma aluwaasi wi, u Amaleki wi sëre u so u go.

Dafidi u Sõolu ka Yonatam gõ swi

17 Ma Dafidi u womu geni kua win gõ swi sõ Sõolu ka win bii Yonatam sõ. **18** Meyä u maa yiire bu Yudaban bibu womu ge sõosi. Tenda ga tõmamõ. Ma ba ge yoru Yasarin tireru sõ. Womu ge wee.

19 Isireli, wunen yiikogiba wõruma, wunen damgiba kpuna guuru wõllõ.

20 I ku de bu labaari ye nõ Gatiõ.

I ku de bu ye kpara Asikalonin wuuõ.

Kpa Filisiti bango sari ben kurõbu bu ku yõeri.

Kpa ben wõndiaba bu ku nuku dobu ko.

21 Bees Giliboan guunu,

Gusunõ u ku de gura yu ne bœn wõllõ.

Gusunõ u ku de kakoru tu wõruma bœn wii kpiirõ.

Gusunõ u ku de bœn tem mu dĩa geenu ma.

Domi miya ba tabu durõbu fune wõla.

Miya ba ben terenu kasi kua.

Miya Sõlun terera gum teenibu nõru kua.

22 Baa me ba yibereba waamõ,

baa me ba tabu durõbun wõrugõru waamõ,

Yonatam nõm wõira kun dwiyyare ka ten tobu.

Sõlun takobi kun maa kam wõrire.

23 Sõolu ka Yonatam ba kõanawa

ben wäärun tõru kpuro sõ.

Ba ñ karane baa ka gõ sõ.

Ba sãu tabu sõ n kere gunõ bakenu.

Ba gbee sinansu ðam kere.

24 Beε Isirelin tən kurəbu,
Səolu u ra raa de i beku nəni swāa bureginu dewe.
Wiya u ra raa de i wuran buranu doke bəen yānu
səo.

I swīiyə win səo.

25 Damgiba wəruka tabu gberə.
Yonatam u kpuna Isirelin guunu wəllə.

26 Yonatam nən kīnasi,
na nuku sankira bakanu mə wunen səo.
A ra n sāawa gāa bakanu nən nəni səo.

Wunen kīi te a man kīa ta tən kurəgiru kere.

27 Damgiba wəruka tabu gberə.
Tabu yānu nu kam kua.

Ba Dafidi kua sunə Yudəo

2

1 Yeniba kpuron biru ye ya koora wee. Dafidi u Yinni Gusunə bikia u neε, n doo n Yudan wuu gagu mwa?

Ma Yinni Gusunə u neε, oo, a doo.

Ma u neε, gen geren miya kon da.

Yinni Gusunə u nùn wisə u neε, a doo Heboroniə.

2 Ma Dafidi u da mi ka win kurəbu yiru beni, Akinəamu Yisireeligii ka Abigali Nabalin gəmimi.

3 Ma u dera win bwāa be ba wāa ka wi, be ka ben təmbu ba da ba wāa Heboroniə ka yen baru kpaanə.

4 Yudaba ba na Dafidin mi, ba nùn gum tāre wirə u ka ko ben sunə.

Ma ba nùn səowə ba neε, Yabesi Galadigibu ba Səəlun goru sikua.

5 Yera Dafidi u bu səməbu gəria u neε, i bu səowə i neε, Yinni Gusunə u koo be bu domaru kua yèn səo ba ben yinni Səəlun gea kua, ba win goru sikua.

6 Tē, Yinni Gusunə u be bu durom kuo. Kpa u bu

bɔrɔkiniru sɔ̄osi. Nεn tii kon maa bu durom kua
ben ye ba kua min sɔ̄. ⁷ N n men na, bu be yɔ̄ro dim
dim kpa bu ko tabu durɔ wərugəba domi ben yinni
Sɔ̄olu u gu. Adama ba n yε̄ ma Yudaba ba man gum
tāre wirɔ n ka ko ben sunɔ.

Ba Isi Boseti kua

Isireliban sunɔ

⁸ Yera Abineε, Nεrin bii wi u sãa Sɔ̄olun tabu
kowobun wirugii, u Sɔ̄olun bii Isi Boseti sua u ka
da Mahanaimu. ⁹ Miya u nùn kua Isireliba kpuron
sunɔ be ba wãa Galadiø ka Asuriø ka Yisireeliø
ka Efaraimun temø ka sere maa Benyameen temø.
¹⁰ Isi Boseti wi, u mɔ̄wa wɔ̄ weeru sanam me u
bandu di Isireliba sə̄. Adama Dafidiwa Yudaba ba
ka yɔ̄ra. ¹¹ Ma u kua ben sunɔ wɔ̄ nɔ̄eba yiru ka
suru nɔ̄eba tia Heboroniø.

Tabu dua Isireliba

ka Yudaban suunu sə̄

¹² Abineε, Nεrin bii ka Isi Bosetin tabu kowobu
ba yara saa Mahanaimun di ba da Gabaoniø. ¹³ Yera
Yoabu Seruyan bii, Dafidin tabu sunɔ ka win tabu
kowobu ba maa da Gabaoni mi. Ma ba yinna daa
burerø ka Isi Bosetin tabu kowo be, ka Abineε wi.
Ma daa te, ta bu burane. Dafidi ka wigibu ba
wãa guru gee. Ma Isi Bosetigibu ba maa wãa guru
giø. ¹⁴ Abineε u Yoabu sɔ̄wa u nee, a de wunen
aluwaasi beni bu seema bu gabirina ka negib
besen wuswaaø, ben baawure ka win saro. Kpa su
wa wi u kere.

Ma Yoabu u nee, oo, na wura.

¹⁵ Yera ba seewa ba da ba yinna ben baawure ka
win saro Isi Bosetin bera giø be ba sãa Benyameen
bweseru, tɔ̄mbu wəkura yiruwa ba yarima.

Dafidin təmbu səo maa, təmbu wəkura yiru. ¹⁶ Yera aluwaasi be, ba gabirina. Ben baawure u win yiberen wiru nəni, ma ba takobi səkirina yəsaə ba wəruka sannu sannu ba gbisuka. Yera ba yam mi yīsiru kā, takobin gberu.

¹⁷ Yen dəma te, taa bi, bu swīa. Ma Dafidin təmbu ba Abinee ka wigibu kamia. ¹⁸ Dafidin tabu kowo be səo, Seruyan bibu itawa ba wāa mi. Beya Yoabu ka Abisai ka Asaeli. Asaeli u duka məwa wi, nge nəm taakə. ¹⁹ Yera u dəma te Abinee naa gira, u n̄ wure u nūn deri baa fiiko. ²⁰ Ma Abinee u sīra u Asaeli bikia u nee, Asaeli, wuna mi?

Ma u wisə u nee, oo, nəna mi.

²¹ Yera Abinee u nee, a man derio n doona, a ku man swīi. A nən aluwaasiban turo məerio a mwa kpa a win yānu wəra a ka doona.

Adama Asaeli u yina u nūn deri. ²² Abinee u kpam nūn səowə u nee, a desiro nən bəkun di. Domi nà n nun so na go, aməna ne ka wunen məo Yoabu sa ko n məerine.

²³ Adama Asaeli u yina u nūn deri. Yera Abinee u ka nūn yaasan koru səka nukurə ma ya yara win biruə. Ma u wəruma yande u gu. Wi u tunuma mi Asaelin goo te, ta kpī, u ra gina yōrewa.

²⁴ Ma Yoabu ka Abisai ba Abinee naa gira. Ye səo u duə yera ba tura Aman gungurə te ta wāa Giasin deedeeru Gabaonin swaaə mi gāanu ku ra kpīn bera gia. ²⁵ Benyameegibu ba mənna ba ka Abinee yōra. Ma ba da ba yəəwə guuru garun wəllə. ²⁶ Yera Abinee u Yoabu soka u nūn səowə u nee, saa yerə kaa wunegibu sə bu ku maa ben mero bisibu naa swīi. Kaa de sa n tabu məwa sere ka tē? A n̄ yē ma bin wii goberu, nisina ta koo ma?

²⁷ Yoabu u nùn wisà u nèe, ka Yinni Gusunøn wääru, à kun daa yeni gerua, sere sia burura nèn tømba koo raa tabu yëra.

²⁸ Ma u køba so. Yera tøn be kpuro ba tabu yëra ba Isireliba deri. ²⁹ Abinee ka wigibu ba sñawa wñku giriru Yuudenin wøwao, ma ba Yuuden i tbura ba Bitoroni bukiana ma ba tura Mahanaimu. ³⁰ Ma Yoabu u Abinee deri u doona. Yera win tii u gøsirama u win tabu kowobu menna u gara. Ma u deema Dafidin tøn be sø, tømbu yëndu tia sariwa ba go, ka sere maa Asæli. ³¹ Adama Dafidin tømbu ba Benyamæeba ka Abineen tabu kowobu gabu gowa tømbu gooba wunøbu ka wata (360). ³² Ma ba da ba Asælin goru sua ba sikua win tundon sikirø Betelhemmu. Yoabu ka win tømbu ba døma te sñawa wñku giriru. Sanam me ba Heboroni duø, yera Yam mu n sñaramo.

3

¹ Søelun yenugibu ba ka Dafidi yibere teeru kua n te. Ma Søelun yenu ga dam dwiyyamo ga dø, adama Dafidiguu ga dam sosimøwa ga dø.

Dafidin bii be u mara

Heboroni

(Imaa meerio Bandun Gari I, 3:1-4)

² Saa ye sø, Dafidi u bibu nøeba tia mara Heboroni. Ben gbiikoowa Amø. Win merowa Akinøamu, Yisireeligii. ³ Yirusewa Kileabu. Win merowa Abigali, Nabali Kaamæligiin gømini. Itasewa Abusalømu. Win merowa Maaka, Talimai Gesuribøn sina bokon bii. ⁴ Nnøsewa Adoniya. Win merowa Hagiti. Nøebusewa Sefatia. Win

mərowa Abitali. ⁵ Nəəba tiasewa maa Yitereəmu. Win mərowa Egila.

Abinee ka Isi Boseti

ba ñ nəəsinε

⁶ Saa ye tabu wāā Dafidin yenu ka Səəlun yenun baa səə, Abinee u ka Səəluba yɔ̄rawa dim dim.

⁷ Adama sɔ̄a teeru Isi Boseti u Abinee sɔ̄awa u nee, mban sɔ̄na a ka nen tundo Səəlun kurɔ̄ Risipa, Ayan bii kpuna.

⁸ Ma Isi Bosetin gari yi, yi Abinee dua. Ma u nee, a tamaa na sāawa nge Yudan wirugii be ba Səəlu seesimə? Wee, sere ka t̄e, nena na wunen tundo Səəlun yenugibu ka win bərəba durom kuammə. Yen biru na ñ wure n nun Dafidi nəəmu səndia. Yera t̄e a man gerusimə kurɔ̄ winin sɔ̄? ⁹ N n men na, Gusunɔ u man kua ye u kī nà kun ka Dafidi yɔ̄re kpa n de Gusunɔ u win nəə mwəeru yibia te u nùn kua, ¹⁰ ye u nee u koo bandu wuna saa Səəlun bweserun di u tu Dafidi w̄e kpa u n sāa sunɔ Isireliba ka Yudaban tem kpuro səə.

¹¹ Saa ye səə, Isi Boseti kun maa gāanu gerua. Domi Abineen gari yi, yi nùn bərum mwa.

Abinee ka Dafidi ba dora

¹² Yera Abinee u Dafidi səməbu goria Heboroniɔ u nee, wara u tem me mɔ̄. Yen sɔ̄, u be ka man arukawani bəkuo. Ko na n wāā ka wi, kpa n de Isireliba kpuro bu wura win mi già.

¹³ Ye səmə be, ba tura mi, ba Dafidi gari yi saaria. Yera u bu sɔ̄awa u nee, ya wā, kon ka be nùn arukawani bəke. Adama gāa teena na nùn bikiamə. Niya u gina man Mikali, Səəlun bii mwaama su sere waana ne ka wi. ¹⁴ Ma Dafidi u Isi Boseti səməbu

gōria bu nùn sō bu nēe, bu be nùn win kurō Mikali wēema wìn dokuru u raa kōrua kā Filisitibān sen sarusu wunəbu (100) si ba nùn bikia. ¹⁵ Yera Isi Boseti u dera ba kurō wi mwaama Patielī, Laisin biin min di mi u mōre. ¹⁶ Ma Patielī wi, u Mikali swīi u sumō sere ba ka tura Bahurimū. Ma Abineē u nùn sōwa u nēe, a den gōsirō. Yera u gōsirā u wura win yenuo.

¹⁷ Yen biru Abineē u Isirelibān guro gurobu mēnna u bu sōwa u nēe, Dafidiwa i raa kī u n sāa bēen sina boko. ¹⁸ Yen sō tē, i nùn koowo sunō. Domi Yinni Gusunō u raa gerua u nēe, saa win bō Dafidin nōman diya u koo win tōmbu Isirelibā yakia Filisitibān nōman di ka sere maa ben yibere be ba tien nōman di.

¹⁹⁻²⁰ Ma Abineē u da u Benyamēeba be ba sāa Sōolun bweseru deema u bu gari yi sōwa. Ma ba tōmbu yēndu gōsa ba nùn yōsiri ba da Dafidin mi. Ye ba tura mi, yera u Dafidi sōwa kpuro ye Isirelibā ka Benyamēeba ba gōru doke bu ko. Ma Dafidi u bu tō baka dim kua. ²¹ Yen biruwā Abineē u maa Dafidi sōwa u nēe, yinni sina boko, kon se n da n Isirelibā kpuro mēnna kpa bu ka nun arukawani bōke ba n ka wunen gari sōmburu mō. Kpa a n bandu dii be sōo, a n mō ye a kī.

Yen biru Dafidi u dera Abineē u gōsirā u da win yenuo ka bōri yēndu.

Yoabu u Abineē go

²² Saa ye sōo, Dafidin tabu kowobu ba gabu wōraa da, ma ba dukia baka gurama ba ka wee. N deema Dafidi u dera Abineē u gōsirā win yenuo ka bōri yēndu saa Heboronin di. ²³ Sanam mē Yoabu ka tabu kowo be, ba tunuma yenuo, yera ba bu

Abineen labaari sə̄wa. Ba nεε, Abinee, Nεrin bii, u na Dafidi sinə bokon mi. Adama Dafidi u nùn deri u doona ka bɔri yendu. ²⁴ Yera Yoabu u daa u sinə boko deema u nεε, mban sə̄na a kua mε. Ye Abinee u na wunen mi, ma a nùn deri u doona ka bɔri yendu? ²⁵ Wunen tii a Abinee wi yε. A yε ma u nawa u ka nun nəni wɔke kpa u ka gia ye a mə kpuro.

²⁶ Ye Yoabu u gari yi gerua u kpa, yera u doona Dafidin min di, ma u sə̄məbu gəra ba Abinee naa swīi, ba nùn naamwε Siran dəkəwɔ. Ma ba dera u gəsirama. Adama Dafidi u n̄ yeniba kpuro yε. ²⁷ Saa ye Abinee u gəsirama Heboroni, yera Yoabu u nun soka wuun gbārarun kənnən bee tiaø, u kua nge u kī u nùn gari asirigii sō. Ma u nùn wobu sēu sōka nukurɔ u go. Nge mεya u ka mɔru kəsia yèn sō u win wənə Asaeli go.

²⁸ Yen biruwa Dafidi u ye nua, ma u nεε, nən bandu ta dεere Yinni Gusunən wuswaaø, nən tii na maa dεere, Abinee, Nεrin biin yεm mε ba yarin sō. ²⁹ Yen sō, Gusunə u de mu wɔri Yoabun wirɔ ka sere maa win bweserø. Kpa win bweseru səø, goo u n da n yεm wīimø, n̄ kun mε u n bara disigiru mɔ, n̄ kun mε u n sāa yεmø, n̄ kun mε u gbi tabu səø, n̄ kun mε u dīanu bia u di.

³⁰ Nge mεya Yoabu ka win wənə Abisai ba ka Abinee go yèn sō u ben wənə Asaeli go tabu səø Gabaoni.

³¹ Ma Dafidi u Yoabu ka tɔn be ba wāa mi sə̄wa u nεε, i bεen yāa ni i doke mi kasukuo kpa i saakibə dewe nuku sankiranun sō, kpa i Abineen gəø swī.

Ma wi, Dafidin tii, u goo te swīi ye ba ka tu dəø bu sike. ³² Ma ba Abineen goo te sikua Heboroni mi. Yera wi Dafidi sinə boko u wura kua ka dam

siki ten mi. Ma tən be ba wāa mi, ba swī. ³³ Win gəo wuri səo u nεe,
Abinee, mban səna a gu nge tən gowo.

³⁴ Ba n̄ nun mwe ba nəma ka naasu bəkue.
A wəruma a gu nge wi tən kəsoba so ba go.

Yera təmbu kpuro ba kpam wure ba swī. ³⁵ Yen biru ba maa na ba Dafidi nukuru yemiasia ba nεe, u dio. Adama u yina, domi u Yinni Gusunə nəo mwεeru kua u nεe, Gusunə u nùn kua ye u kī, ù n di səo u sere du.

³⁶ Ma təmbu kpuro ba wa ye Dafidi sinə boko u kua ma ya bu dore. ³⁷ Dafidin təmbu ka Isireliba kpuro gesi, ba già ma n̄ n̄ ka win yēru ba ka Abinee, Nεrin bii go. ³⁸ Ma sinə boko u win bwāabu səowā u nεe, i n yē ma tən bokowa u gu mi gisə Isirelio. ³⁹ Wee, na n̄ dam mə, baa me ba man gum tāre wirə na ka kua sunə. Seruyan bibu ba man bəbunu kere. Yen sə, Gusunə u tən kəso nùn win nuku kəsuru kəsie.

Ba Isi Boseti go

4

¹ Saa ye Səəlun bii Isi Boseti u nua ma Abinee u gu Heboroniə, yera win gəma kpuro dwiiya. Ma Isireliba kpuro ba nanda.

² Səəlun bii wi, u tabu sinambu yiru mə be ba ra tabu kowobu kpare bu ka wəraa da. Beya Baana ka Rekabu. Be kpuro ba səawa Riməə, Beerətugiin bibu Benyameen bweseru səə. ³ Beerətu ye, ya wāawa Benyameen tem səə. Adama yen təmbu ba duki sua ma ba da ba wāa Gitaimuə sere ka gisən gisə. ⁴ N deema Yonatam, Səəlun bii turo u bii tən durə mə wi ba mə Mefiboseti. Bii wi, u kua yemə.

Wōō nōōbuwa u mō sanam mē Sōōlu kā Yonatam bā gu Yisireeliō tabu sā. Ye kurō wi u bii wi nōōrimō u gōō win labaari nua, yera u bii wi sua u ka doono. Ye u duka mō kā sendaru mā u wōruma u nūn sura. Min diya bii wi, u kua yemō.

⁵ Yera sōō teeru Baana ka Rekabu bā da Isi Bosetin dirō sōō sā mi u do u sōō sure. ⁶⁻⁷ Ma bā dua sere dii ten sāwā nge bā kī bu dobi sua. Ye ba tura mi u kpī, yera ba nūn woburu sōka bā go. Ma bā win wiru bura bā ka doona. Ma bā swaa mwa ye ya dōō Yuudenin wōōwa gia. Yen dōma te, wōku girira bā sīā. ⁸ Yera tōn be, bā ka Isi Bosetin wii te da Dafidin mī, Heboroniō, bā nēē, wunen yibere Sōōlu wi u kasu u nun hunde wuna, win bii Isi Bosetin wiru wee. Yinni Gusunōwa u Sōōlu kā win bweseru mōru kōsie gisō wunen sō.

⁹⁻¹¹ Dafidi u Rekabu ka Baana wisa u nēē, i n̄ yaaye sōmō wi u na u man Sōōlun gōō sōōwa, mā u tamāa labaari gea u man nōōsiamō, adama na dera bā nūn mwa bā go Sikilagiō? Na nūn win labaarin are wē. Kaa sere gere tōn kōsobu be bā tōnu wi u kun gāanu kue kāasi bā go win dirō mi u kpī? Sere ka Yinni Gusunōn wāaru wi u man wōra saa nōni swāaru kpuron di, kon de bu bēē gowa.

¹² Ma u win tabu kowobu sōōwa u nēē, bu Rekabu ka Baana mōō bu go. Yera ba ben naasu ka nōma bōōra, yen biru bā bu bwē Heboronin dāa burerun bōkuō. Ma bā Isi Bosetin wii te sua bā sikua Abineēn sikirō Heboroni mi.

5

Dafidi u kua

*Isireliba ka Yudaban suno
(Imaa mēerio Bandun Gari I, 11:1-3)*

¹ Isireliban bjesenu kpuro nu menna nu na Dafidin mi Heboroni, ba nün səwa ba nee, besé ka wuné sa sāwa yem tem. ² Baa yellun di saa ye Səlu u wāa u sāa besen sun, wuna a ra sun menne a sun kpara su ka tabu da su ka wurama. Yinni Gusun u maa nun səwa ma wuna kaa ko besen wirugii kpa a besé win təmbu kpara.

³ Dafidi u ka ben guro gurobu arukawani bokua Yinni Gusunən wuswaa Heboroni mi. Yera ba nün gum tare wir ba nün kua be Isireliban sun. ⁴⁻⁵ Dafidi u məwa wətənə saa yè səo u ban dibu torua. U kua Yudaban sun wətənə nəoba yiru ka suru nəoba tia Heboroni. Ma u maa bandu di Yerusalem wətənə ka ita. Yudaba ka Isireliba kpuron suunu səo u kuawa wətənə weerus bandu səo.

Dafidi u Yerusalem mwa

(Imaa meorio Bandun Gari I, 11:4-9, 14:1-2)

⁶ Səo teeru Dafidi sina boko u seewa ka win təmbu ba da Yerusalem bu ka Yebusiba tabu wəri.

Adama Yebusi be, ba nee, u n kpe u du mi. Domi baa wəkobu ka yeməbu ba koo nün gira. ⁷ Adama Dafidi u ben kari ye ya wāa wuu gen suunu səo wəri u mwa. N deema yeya ba mə Siəni. Yen biru ba ye soka Dafidin wuu.

⁸ Təo teya Dafidi u gerua u nee, been baawure wi u kī u Yebusiba go, u duo ben nim swaa ye ba gban min di kpa u wəkobu ka yemə be, be na tusa mi nəma turi. Yen səna ba ra nee, wəkobu ka yeməbu ba n dua Yinni Gusunən sāa yero.

⁹ Ye Dafidi u kari ye mwa u kpa, yera u sina mi. Ma ba ye soka Dafidin wuu. Yera u gbəraru bana

saa win tiin yεnun di u ka da sere batuma ye ba mò Miloɔ.

¹⁰ Saa ye sɔɔ, Dafidin banda dam sosimə ta dɔɔwa. Domi Gusunə wɔllu ka tem Yinni u wāa ka wi.

¹¹ Yera Tirin sunɔ wi ba mò Hiram u Dafidi sɔməbu gɔria ka dāa gea ye ba sokumə seduru, ka sere maa dāa dākobu ka be ba ra maa kpenu dāku. Kpa bu nùn sina kpaaru bania. ¹² Ma Dafidi u tuba ma Gusunɔwa u win bandun dam siremə. Wiya u maa ban te wɔlle suamə win tɔmbu Isireliban sɔ.

Dafidin bii be u mara

Yerusaləmuɔ

(Imaa mεerio Bandun Gari I, 3:5-9; 14:3-7)

¹³ Sanam me Dafidi u doonama Heboronin di u da u wāa Yerusaləmuɔ, yera u maa kurəbu gabu sua ma ba nùn bii tən durəbu ka tən kurəbu marua. ¹⁴ Bera Samua ka Sobabu ka Natani ka Saloməɔ ¹⁵ ka Yibaa ka Elisua ka Nefegi ka Yafia ¹⁶ ka Elisama ka Eliada ka Elifeləti.

Dafidi u Filisitiba tabu di

(Imaa mεerio Bandun Gari I, 14:8-16)

¹⁷ Ye Filisitiba ba nua ba Dafidi gum tāre wirɔ u kua Isireliban sunɔ, yera be kpuro ba seewa ba nùn wɔrim wee. Ye u nua me, ma u sara u da kuku y eru garun mi, mi ba n nùn wasi. ¹⁸ Saa ye sɔɔra Filisiti be, ba tunuma ba təria Refan wɔwao. ¹⁹ Ma Dafidi u Yinni Gusunə bikia u nεε, n doo n Filisiti be wɔri? Kaa man bu nəmu bəria?

Ma Yinni Gusunɔ u nùn wisə u nεε, a doo, kon nun bu nəmu bəria.

²⁰ Ma Dafidi u seewa u da Baali Perasimuɔ. Miya u Filisiti be go go. Ma u gerua u nεε, Yinni Gusunɔ u nen yibereban wuuru gĩa nge me nim tora ya ra guna gĩe.

Yen sõna ba yam mi ȳisiru kā Baali Perasimu.
21 Yera Filisiti be, ba duki sua ba ben bwāarokunu
 deri mi. Ma Dafidi ka win t̄ombu ba nu gura.

22 Amen biru Filisiti be, ba kpam na ba teria Refan
 wōwa mi. **23** Ma Dafidi u Yinni Gusunə bikia u n̄eε,
 n̄ doo n bu wōri kpam? Ma Yinni Gusunə u n̄ün
 wis̄a u n̄eε, oo, adama a ku da s̄orū s̄orum m̄e. A
 besiro kpa a da ben biruə, a n̄ wāa dāa ye ba m̄ò
 miren s̄ōwā. **24** Sanam m̄e a naa damu damusu
 gasu n̄ōm̄o dāa wōll̄a, a wasi suo, domi n̄e, Yinni
 Gusunəwa na nun gbiye n̄ ka ben sansani wōri.

25 Dafidi u kua nge m̄e Yinni Gusunə u n̄ün s̄ōwā.
 U da u Filisiti be go go saa Geban di u ka da Gesεεə.

6

Dafidi u Yinni Gusunən

woodan kpakororu suam da

(Imaa m̄erio Bandun Gari I, 13:4-14)

1 Dafidi u kpam Isireliban tabu durəbu kpuro
 sok̄a u menna ba kua t̄ombu n̄orəbun suba tena
 (30.000). **2** Yera Dafidi u seewa ka win t̄on be kpuro
 ba da Balao Yudan tem̄o bu k̄a Gusunən woodan
 kpakororu tama. Gusunə wōllu ka tem Yinnin
 ȳisira ba ra ka tu soku, wi, wi u ra sine ten wōll̄a,
 wōllun k̄sobun weenasibun suunu s̄ōo. **3** Ma ba
 tu sua ba doke naa keke kpaa gaa s̄ōo ba ka doona
 Abinadabun ȳenun di ge ga wāa gunguru wōll̄a. Usa
 ka Akiyo, Abinadabun bibu, bera ba naa keke ye
 kpare. **4** Usa u wāa yen ȳesəə, ma Akiyo u ye gbiye
 ba ka dəə. **5** Ma Dafidi ka Isireliba kpuro ba bu swīi
 ba m̄orəkunu soom̄o, ka ḡōgenu ka bara kpānu ka
 sek̄etirenu ka yankokonu. Ma ba womusu m̄ò ba
 yaam̄o ka ben dam kpuro, ba ka Gusunə s̄āam̄o.

6 Saa yè sɔɔ ba tura Nakonin doo soo yero, yera nɛɛ yi, yi sokura. Ma kpakoro te, ta sikirama, ma Usa u tu gaba. **7** Mii mii Yinni Gusunɔ u ka nùn mɔru kua. Ma u dera u wɔruma kpakoro ten bɔkuɔ u gu, yèn sɔɔ u tu baba.

8 Dafidi u mɔru kua too yèn sɔɔ Yinni Gusunɔ u ka Usa seeyasia me. Ma u yam mi ȳisiru kã Usan goo yero. Tera ba ka mu sokumɔ sere ka gisɔn gisɔ. **9** Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ nasiq dɔma te. Yera n dera u ka nɛɛ, amɔna u koo ko u ka Yinni Gusunɔn woodan kpakoro te turi win yenuɔ.

10 Ma u gɔru doke u ku gina ka tu da win wuuɔ. Ma u dera ba ka tu da Obedi Edɔmu Gatigiin yenuɔ.

11 Ma ta kua mi suru ita. Ma Yinni Gusunɔ u durɔ wi ka win yenugibu domaru kua.

Ba ka kpakoro te na

Yerusalem

(Imaa mɛerio Bandun Gari I, 15:25-16:3)

12 Yen biru ba Dafidi sɔɔwa ma Yinni Gusunɔ u Obedi Edɔmu ka win ye u mɔ kpuro domaru kua woodan kpakoro ten sɔɔ. Saa yera Dafidi u da u kpakoro te suama u ka na win wuuɔ ka nuku doo bakabu. **13** Tɔn be ba kpakoro te sɔɔwa mi, ye ba kua naa dabusanu nɔɔba tia, yera Dafidi u dera ba naa kin eru ka naa kpembu ge ga gea sãa go ba ka yãkuru kua. **14** Ma u seewa u yaberu pota u yãku kowon sãa yãnu ganu pɔra sɛke ma u yaamɔ basi ka win dãm kpuro Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. **15** Wi ka Isireliba kpuro ba Yinni Gusunɔn woodan kpakoro te suama ba wee ba kuuki mɔ ka nuku dobu ma ba kɔbi soomɔ.

16 Ye kpakoro te, ta duɔ Dafidin wuuɔ, ma Mikali, Sɔɔlun bii tɔn kurɔ u mɛerima saa fenentin di

u wa wee, Dafidi u yɔ̄okumɔ̄ u yaamɔ̄ kpakoro ten wuswaaɔ̄. Yera u nùn gema. ¹⁷ Ye ba ka kpakoro te tunuma, yera ba tu doke ten ayerɔ̄ kuu bekurugiru sɔ̄o te Dafidi u kua ten sɔ̄. Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ̄ yāku dɔ̄o mwaararuginu kua ka maa siarabun yākunu. ¹⁸ Ye u yāku ni kua u kpa, yera u win tɔ̄mbu Isireliba domaru kua ka Gusunɔ̄ wɔ̄llu ka tem Yinnin yīsiru. ¹⁹ Ma u be kpuro dīanu bɔ̄nu kua tɔ̄n kurɔ̄bu ka tɔ̄n durɔ̄bu. U ben baawure pɛ̄e ka yaa wɔ̄ra wẽ ka sere maa kira te ba kua ka resem gbeba. Ma ben baawure u gɔ̄sira u da win yenuɔ̄.

²⁰ Dafidi u maa seewa u da u ka win yenuigibu tɔ̄biri. Yera Mikali, Sɔ̄olun bii tɔ̄n kurɔ̄ u yarima u Dafidi sennɔ̄ na. Ma u nɛ̄e, anna a girima wa gisɔ̄ ye Isireliban sinā boko u ka tii kawa, u tii kakia nge tɔ̄n diro win bwāabun yoo tɔ̄n kurɔ̄bun wuswaaɔ̄.

²¹ Yera Dafidi u Mikali sɔ̄wa u nɛ̄e, Yinni Gusunɔ̄ wi u wunen tundo kɔ̄ win yenuigibu kpuro deri, ma u man gɔ̄sa n ka ko win tɔ̄mbu Isireliban kparo, wiya na yaawa na bɛ̄ere wẽ. ²² Kon maa wure n de bu man gem win sɔ̄ n mɛ̄ kere, kpa n tii kawa. Nge mɛ̄ya ko na n bɛ̄ere mɔ̄ baad ka yoo tɔ̄n kurɔ̄ ben wūswaaɔ̄.

²³ N deema Mikali, Sɔ̄olun bii tɔ̄n kurɔ̄ wi, u n̄ bii marure sere u ka gu.

7

Nɔ̄o mwɛ̄e

*te Yinni Gusunɔ̄ u Dafidi kua
(Imaa mɛ̄erio Bandun Gari I, 17:1-15)*

¹ Ye Yinni Gusunɔ̄ u sinā boko Dafidi wɔ̄ra win yibere be ba nùn sikerenɛn nɔ̄man di, u dera u wāa bɔ̄ri yendu sɔ̄o u sɔ̄ win yenuɔ̄. ² Yera sinā boko

wi, u Gusunən səmə Natani sə̄wa u nεε, n wee na wāa diru səo te ba kua ka dāa gea ye ba mò seduru. Adama Gusunən woodan kpakororu wee ta wāa kuu bekurugiru səo. Aməna a wa.

³ Ma Natani u nùn wisə u nεε, a doo a ko nge me a gɔ̄ru doke kpuro. Domi Yinni Gusunə u wāa ka wunε.

⁴ Ye n kua wɔ̄kuru, yera Yinni Gusunə u Natani sə̄wa kāsiru səo u nεε, ⁵ a doo a nən səm kowo Dafidi sɔ̄ a nεε, nε Yinni Gusunə na nùn sə̄mo, n n mə wiya u koo man diru bania mi na kon wāa.

⁶ Domi na n sinare diru garu səo saa mìn di na ka Isireliba yarama Egibitin di sere n ka kua gisə. Adama na ra n wāawa kuu bekurugiru səo. ⁷ Baama mi sa da ne ka Isireliba gbaburo, na ra ben gabu gəsiwa ba n ka be ba tie kpare. Adama na n ben goo taare wēere n nεε, mban sə̄na u n man diru banie ka dāa ye ba mò seduru.

⁸ Yen sɔ̄, a doo a Dafidi nən səm kowo sɔ̄ a nεε, nε Gusunə wəllu ka tem Yinni, nəna na yeni gerumə. Yāa kparabun diya na nùn wunama u n ka sāa nən təmbu Isireliban kparo. ⁹ Na wāa ka wi baama kpuro mi u da. Meyə na maa nùn win yibereba dera. Ma na dera u yīsiru yara nge tən boko dunia səo. ¹⁰ Na Isireliba ayeru kua na bu sinasia ba n ka wāa mi ka bɔ̄ri yendu, kpa tən kɔ̄sobu bu ku raa maa se bu bu nəni sɔ̄ nge me ba bu kua yellu, ¹¹ kparabun waati səo. Na nùn wəra win yibereba kpuron nəmun di ma na nùn wērabu wē. Nε Yinni Gusunəwa na nùn sə̄mo, kon nùn ko bwese bakarun nuuru. ¹² Win saa yà n tura u gu ba nùn sika win baababan sikirɔ, kon win bii turo wuna u bandu di. Kpa n win ban ten dam sire.

13 Wiya u koo man diru bania u ka nən yīsiru bēere wē, kpa n win sina gōna swīi sere ka baadommao.

14 Na kon sāa win tundo, kpa u n maa sāa nən bii. U n toraru garu kua, tōmba kon de bu nūn so bu seeyasia. **15** Adama na n nūn nən durom wunarimō nge me na mu Sōolu wunari wi na yina ma na wi, Dafidi gōsa. **16** Win bweseru ta n gbimō. Win bandu ta ko n maa wāawa win bibun bweseru sōo, kpa n ten dam sire sere ka baadommao.

17 Ye Natani u gari yi kpuro nua u kpa, yera u seewa u da u Dafidi sōowa nge me Yinni Gusunō u nūn sōosi kpuro kāsi te sōo.

*Dafidi u Gusunō siaramō
(Imaa mēerio Bandun Gari I, 17:16-27)*

18 Ma Dafidi u seewa u da Yinni Gusunōn sāa yero u gerua u nēe, Yinni Gusunō, na yē ma na n sāa gāanu. Nēn bwesera kun maa gāanu tura. Ka me, a man kua sunō Yerusalem mini. **19** Adama a ye garisi gāa piiminu wunen mi. Domi a kpam gerumō nge me nēn bweseru ta ko n sāa sia. Ma a man ye sōomō, ne wi na sāa tōn diro. **20** Yinni, mba kon maa nun sō. Domi a man yē kō. **21** Wunen gari ka maa wunen gōrun kīrun saabuwa a ka man gāa baka nini kpuro kua. Ma a man nu sōosi. **22** Gāanu kpuro ye sa nua a kua, geema, ya sōosimō ma a kpā. Goo sari wi u sāa nge wunē. Wunē turowa a sāa Gusunō. **23** Bweseru garu maa sari nge bēse Isireliba te ta koo nēe, ten būu u tu yakiamā yorun di ma u tu yīsiru kā ta n ka sāa wigiru. Ka geema gāa bakana a sun kua. A maa gāa maamaakiginu kua wunen tem sō bēsen wuswaaō ye a ka sun yakiamā Egibitigibun min di, ka bwesenu ganun nōman di, ka ben būnun suunu

sɔɔn di, kpa sa n ka sāa wunegibu ²⁴ mam mam sere ka baadommao. Ma wune Gusunɔ a kua besen Yinni. ²⁵ N n mën na, Yinni, gari yi a gerua ne ka nən bweserun sɔ, a de yi koora sere ka baadommao. ²⁶ A de wunen yīsiru tu wolle suara sere ka baadommao kpa bu nεε, wune Gusunɔ wollu ka tem Yinniwa a sāa Isireliban Yinni. Kpa a de nən bwese kera ya n bandu dii wunen wuswaa. ²⁷ Domi wune Gusunɔ, wollu ka tem Yinni, wune wi a maa sāa Isireliban Yinni, wuna a man sɔɔwa a nεε, kaa de nən bibun bweseru tu bandu di nən biru. Yen sɔna na ka kāka na kana teni mò. ²⁸ Yinni Gusunɔ, wuna a sāa Gusunɔ. Wunen gari yi a gerua yi ra koorewa. Wuna a maa man durom məni nɔɔ mwεeru kua. ²⁹ N n mën na, a nən bweseru domaru kuo kpa ta n bandu dii sere ka baadommao wunen wuswaa. Domi wuna a gerua mε. Kpa a maa de doma te, ta n bu wāasi sere ka baadommao.

8

Dafidin tabu kowobu

ba nasara wa

(I maa meerio Bandun Gari I, 18:1-13)

¹ Yeniban biru ye ya koora wee. Dafidi u ka Filisitiba tabu kua u kamia u bu sekuru doke. Ma u bu taare u kua ben yinni. ² Yen biru u maa Mɔabuba wɔri u kamia. Be u mwεera u bu kpī kpīwa sīa ita. Ma u sīa yirun tɔmbu go, ma u tiagibu deri. Nge mεya Dafidi u ka Mɔabuba mwa u taare u bu wɔɔ gobi sure. ³ U maa Hadadesee Rehəbun bii kamia, wi u sāa Soban sina boko Sirin temə. Sanam mε sɔɔ, Hadadesee wi, u dɔɔwa u daa te ba mò Efaratin tem mwa. ⁴ Yera Dafidi u durɔ win maasɔbu tɔmbu nɔrɔbu ka nata ka wunɔbu (1.700) mwa ka maa

naanaakobu nərəbun suba yəndu (20.000). Ma u tii dumi wunəbu (100) yiiya ben dumi səə, ma u yi yi tien naa sūnu bəəra. ⁵ Yen biruwa Sirigibu ba na saa Damasin di bu ka Hadadesee Soban sunə wi somi. Ma Dafidi u ben təmbu nərəbun suba yənda yiru (22.000) go. ⁶ Yera u win tabu kowobu yi yi Siri mi. Ma Sirigii be, ba kua wigibu, u bu taare u wəə gobi sure. Mi Dafidi u gesi dua kpuro, Yinni Gusunə u ra nùn nasara wēwa. ⁷ Yera Dafidi u Hadadesee təre wuraginu suama u ka na Yerusalemuo. ⁸ Ma u maa sii gannu wa too u gura saa Hadadesee wuu maro sinin min di, Betasi ka Berotai.

⁹ Ye Toi, Hamatin sina boko u nua ma Dafidi u Hadadesee tabu kowobu kpuro kamia, ¹⁰ yera u win bii Yoramu gəra Dafidin mi, u ka nùn təbiri kpa u nùn siara yèn sə u Hadadesee tabu wəri u kamia. Domi Toi ka Hadadesee ba raa tabu wərinewa. Ma Yoramu u seewa u dendy yāa ni ba kua ka sii geesu ka wura ka sii gandu sua u ka Dafidi naawa. ¹¹⁻¹² Ma Dafidi u ye kpuro mwə u Yinni Gusunə yiiya nge mə u raa nùn sii geesu ka wura yiiye ye u gura saa Sirigibu ka Məabuba ka Aməniba ka Filisitiba ka Amalekiban min di, ka sere maa ye u wa Hadadesee Rehəbun biin min di.

¹³ Sanam mə Dafidi u ka Sirigibu tabu kua u wee, yera u Edəmuba wəri wəwa ye ya wāa nim wəku bəruguun səə yəsan nəm dwaru gia. Ma u yīsiru yara, u ben təmbu nərəbun suba yəndu yiru sari (18.000) go. ¹⁴ Yera u tabu kowobu yi yi Edəmun tem kpuro səə. Edəmuba ba kua wigibu, ba ka win woodaba səmburu mə. Mi Dafidi u gesi dua kpuro Gusunə u ra nùn nasara wēwa.

*Dafidin səm kowobun ȳ̄sa
(Imaa m̄̄erio Bandun Gari I, 18:14-17)*

¹⁵ U bāndu dii Isireliba kpuro sāo u be kpuro siriamme nge mē n weene. ¹⁶ Saa ye sāo, Yoabu Seruyan biiwa u sāa win tabu suno. Yosafati, Ahiludun biiwa maa sāa win tire bero. ¹⁷ Sadəku, Akitubun bii ka Akimeleki, Abiataan bii, beya ba sāa yāku kowobu. Serayawa maa sāa win tire yoro. ¹⁸ Benaya, Yehoyadan bii u sāawa Dafidin kōsobun wirugii. Kōso beya Keretiba ka Peletiba. Beya ba ra tən kōsobu go, kpa bu win gōra da. Win tiin biba ba maa sāa win tem sina asakpəbu.

Dafidi ka Mefiboseti

9

¹ Sāo teeru Dafidi u bikia u nēe, Sāolun bweseru sāo, goo u n̄ maa tie, kpa n wa n yēro durom kua Yonatam sō?

² N deema səm kowo goo u wāa Sāolun yēnu wi ba sokumō Siba. Ma Dafidi u nūn sokusia. Ye u na, ma u nūn bikia u nēe, wuna ba sokumō Siba?

Ma u wura u nēe, oo, nena mi, yinni.

³ Ma Dafidi u nēe, goo sari wi u sāa Sāolun bweseru kpa n wa n yēro durom kua nge mē na Yinni Gusuno nōo mwēeru kua?

Ma Siba u nūn wisā u nēe, Yonatam u bii goo mo mi, wi u sāa yēmo.

⁴ Sina boko u bikia u nēe, mana u sere wāa.

Ma Siba u nēe, u wāawā Makiri, Amielin biin yēnu Lodebaao.

⁵ Ma Dafidi u gōra Lodebaao mi, bu nūn kasuma.

⁶ Yera ba ka Mefiboseti, Yonatam bii, Sāolun debubu

ge na Dafidin mi. Ma u kpuna Dafidin wuswaaa u nùn bëere wë.

Dafidi u nùn soka u nëe, Mefiboseti.

Ma u wura u nëe, ne wee, yinni.

⁷ Dafidi u nùn sɔ̄wa u nëe, a ku nanda. Duroma kon nun kua ka gem wunen baaba Yonatam sɔ̄. Kon nun wunen debu Sɔ̄olun tem kpuro wesia. Yen biru a n da ka man di saa baayere nén dii yero.

⁸ Ma u maa kpuna u Dafidi bëere wë. U nëe, yinni, mba na sãa a ka nén laakari mɔ̄ mesum, ne wi na sãa nge bɔ̄ goru mini.

⁹ Yera sina boko u Siba Sɔ̄olun sɔ̄m kowo soka u nùn sɔ̄wa u nëe, gãa ni nu raa sãa Sɔ̄olu wunen yinniginu kpuro, ka ye ya sãa win yenun baayere gesi, na ye win debubu Mefiboseti wë. ¹⁰ Të wunen ka wunen bibu ka wunen sɔ̄m kowobu, bëe kpurowa i ko i nùn wukua, kpa u ka dĩanu wa u n dimɔ̄. Adama Mefiboseti wi, u ko n da ka man diwa baadomma nén dii yero.

N deema Siba wi, bii tɔ̄n durɔbu wékura nɔ̄buwa u mɔ̄. Win sɔ̄m kowobu maa tɔ̄nu yendu.

¹¹ Ma u sina boko wisá u nëe, yinni, ye a man sɔ̄wa kpuro, yera kon ko. Ma Mefiboseti u ra n daamɔ̄ u n dimɔ̄ Dafidin dii yero, nge win bibun turo.

¹² Mefiboseti wi, u bii piibu gagu mɔ̄ ge ba mɔ̄ Mika. Ma tɔ̄n be ba wāa Sibā yenuɔ̄ kpuro ba kua Mefibosetin sɔ̄m kowobu. ¹³ Mefiboseti, yemɔ̄ wi, u da u wāa Yerusalemuɔ̄ kpa u wa u n da ka dim de sina bokon dii yero baadomma.

10

*Ba Dafidigibu sekuru doke
(Imaa mœerio Bandun Gari I, 19:1-5)*

¹ Yeniba kpuron biru, Amənibən sunə u kpuna u gu, ma win bii Hanuni u gəna kəsire kua. ² Yera Dafidi u nəε, kon Hanuni durom kuawa nge mə win tundo Nəkasi u rqa man kua. Ma u win bwāqbu gəra bu da bu ka nùn nukuru yəmiasia win tundon gəən ső. Ye bwāa be, ba tura mi, ³ yera Hanunin sina asakpəbu ba nùn sőwa ba nəε, a tamaa Dafidin bwāa be, ba nawa bu ka wunen tundo bəerə wē? A n̄ yē ba nawa bu ka besen wuun saria già, kpa bu gu wərima bu mwa?

⁴ Yera Hanuni u Dafidin bwāa be mwəera, u ben tobunu kəna beri berika u sukum deri. Ma u ben yabenu bətira ben taanun deedeerun di. Yen biru u bu gira ba doona. ⁵ Yera gaba da ba ye Dafidi sőwa. Ma u təmbu seyya bu na bu bu sennə ko kpa bu bu ső bu gina sinə Yerikə sere ben tobunu nū n kpi. Domi ba wāawa sekü bakaru səo.

*Dafidi u Sirigibu ka Aməniba kamia
(Imaa meərio Bandun Gari I, 19:6-19)*

⁶ Ye Aməniba ba wə ma Dafidin wēra woo dua ben ső, yera ba tabu durəbu nərəbun suba yəndu (20.000) kana Sirigibun min di. Tabu kowo ben wusa, Beti Rehəbu ka Soba. Ma ba təmbu nərəbu (1.000) wa Maakan sina bokon min di. Sobagibun min di maa təmbu nərəbun suba wəkura yiru (12.000). ⁷ Ye Dafidi u nuə mesum, yera u bu Yoabu ka win tabu durəbu sure ba bu wəri. ⁸ Ma Aməni be, ba yara ba ben tabu sīa kpī ben wuun gbārarun kənnəwə. Adama Sirigii be ba na Soba ka Beti Rehəbun di, ka Tobugibu ka Maakagibu, ba da ba wāawa nənəm yakasə. ⁹ Ye Yoabu u wa ma ba koo bu wərimawə biru ka wuswaan di, yera u tabu yərobu gəsa Isireliba səo, bu ka da bu Sirigibu wəri. ¹⁰ Be

ba maa tie u n̄ee win wənə Abisai u bu kparo, bu ka da bu Aməniba wəri. ¹¹ U win wənə wi s̄əwə u n̄ee, Sirigibu bà n̄ man dam kera, a na a man somi. Aməniba bà n̄ maa nun dam kera kon na n̄ nun somi. ¹² A de a n̄ wərugəru m̄, kpa su sanna ka hania b̄esen təmbu ka wuu si Yinni Gusunə u sun w̄en s̄õ, kpa win tii u sun kua nge m̄e u k̄i.

¹³ Yoabu ka win tabu kowobu ba seewa ba da bu ka Sirigii be wəri, ma Sirigii be, ba duki yakikira. ¹⁴ Ye Aməniba ba wa ma Sirigibu ba duki yakikira, yera ben tii ba maa yakikira Abisain wuswaan di, ba wəri wuuə. Yen biru Yoabu u ḡesira u wura Yerusalemuo.

¹⁵ Ye Sirigii be, ba wa ma Isireliba ba bu kamiawa, yera ba wure ba maa ben tabu kowobu mənna. ¹⁶ Ma Hadadesee u gəra bu Sirigii be ba wāa daa te ba m̄ Efaratin guruə sokuma. Yera ba mənna ba na Helamuə. Sobaki Hadadeseen tabu sunəwa u bu kpare. ¹⁷ Yera ba Dafidi ye s̄əwə. Ma u Isireliba mənna, ba Yuudenı təbura ba na Helamuə. Saa ye səəra Sirigibu ba səəru kua ba Isireliba wəri ba ka bu tabu kua. ¹⁸ Adama ba bu kpana ba duki sua. Ma Isireliba ba ben təmbu nata ka wunəbu (700) go be ba tabu kekəba kpare səə, ka maasəbu nərəbun suba weeru (40.000). Ma ba ben tabu sunə Sobaki m̄eera kua. Miya u gu.

¹⁹ Sinam be ba raa Hadadesee sāamə mi, ba wa ma Isireliba ba n̄ün kamia. Yera ba ka Isireli be dora ma ba Dafidi sāwa. Saa yen dəma ten di, Sirigibu ba n̄ maa wure bu Aməniba somiru da.

11

¹ Wɔɔ kpɔɔn saa yè sɔɔ sinambu ba ra tabu yari, yera Dafidi u win bwāabu ka win tabu sunɔ Yoabu ka sere maa Isireliba kpuro gɔra bu da bu Amɔníba go. Kpa bu wuu ge ba mè Raba mwa. Adama win tii u n̄ de. U sɔ yenuɔ Yerusalemuɔ.

² Yera yoka gaa u seewa saa win kitarun di u bɔsu win sina dii teera wɔllɔ. Min diya u kurɔ goo wa u woburumɔ. Kurɔ wi, kurɔ burɔn tiiwa. ³ Yera u gɔra bu kurɔ win asansi bikia. Ba nùn sɔɔwa ba nεε, wiya ba mè Bati Seba, Eliamun bii. U sãawa Uri Hetin kurɔ. ⁴ Ma Dafidi u sɔmɔbu gɔra bu nùn sokuma. Ye u na, ma u ka nùn menna. Yen biru kurɔ wi, u dɛerasiabun wororu kua, ma u wura win yenuɔ.

⁵ Ye u deema wee, n kua gura, ma u Dafidi gɔria bu nùn sɔ wee, u gura mɔ.

⁶ Yera Dafidi u gɔra Yoabun mi, u de Uri Heti wi, u na.

Ma Yoabu u dera Uri u da Dafidin mi saa tabu gberun di. ⁷ Ye u tura, yera Dafidi u nùn bikia u nεε, Yoabu u bwāa do? Win tɔmbu kpuro ba alafia mɔ? Anna maa tabu gia sāa. ⁸ Yen biru u maa nùn sɔɔwa u nεε, u doo win yenuɔ kpa u win kɔri tea u wɛra.

Yera Uri u seewa u yara sina kpaarun di. Ma Dafidi u nùn kẽnu mɔrisia yenuɔ. ⁹ Adama Uri kun de win yenuɔ. U da u kpunawa sina kpaa ten kɔnnɔwɔ ka sunɔn kirukuba sannu. ¹⁰ Ye ba Dafidi sɔɔwa ma Uri kun de yenuɔ, yera Dafidi u nùn bikia u nεε, n n̄ gbaburun diya a wee ro? Mba n kua a n̄ ka de wunen yenuɔ.

¹¹ Ma Uri u Dafidi sɔɔwa u nεε, Gusunɔn woodan kpakororu ka Isireliba ka Yudaba ba wāa kunu sɔɔ tabu gberɔ, ka sere nɛn yinni Yoabu. Yera kon da

nén yénuo n di kpa n nō kpa n ka nén kurō mēnna?
Sere ka wunen wāaru, na n̄ kpē n yen bweseru ko.

¹² Ma Dafidi u nùn sōwa u née, n̄ n mēn na, a kpam kpunō mini gisō kpa a doona sia. Ma Uri u sīna Yerusalēmuō dōma te. ¹³ Yera Dafidi u nùn dim soka u dera u di u nōra sere tam mu nùn go.

Adama ye n kua wōkuru u kpam yara u da u kpuna ka sunōn kirikuba. U n̄ de win yénuo.

¹⁴ Sisiru bururu yera Dafidi u Yoabu tireru yorua u Uri wē u ka da. ¹⁵ Ye u yorua tire te sōo wee. U née, bu ka Uri doo mi tabu sum kpa bu yarina bu nùn deri, yibereba bu nùn sere bu go.

Urin gəo

¹⁶ Saa yē sōo Yoabu u tire te gara u kpa, yera u Uri sure mi u yē yibereban tabu durō damgiba wāa. Domi wiya u wuu gen saria yē ba ka gu tarusi. ¹⁷ Yera wuu gen tabu durō be, ba yarima ba tabu wōrina ka Yoabu, ma Dafidin tōmbu sōo dabira wōruka. Mi sōra Uri Hēti wi, u gu. ¹⁸ Ma Yoabu u sōmō wuna u ka nùn gōri Dafidin mi, u nùn taa bin labaari kpuro sō. ¹⁹ Yera u sōmō wi sōwa u née, à n sīna boko taa bin baaru kpuro saaria a kpa, ²⁰ ma a wa u mōru besira sere u nun sōwa u née, wara raa née, i wuu ge susi i gu tabu wōri. I n̄ yē ma gbāraru wōllun diya ba ra sēenu tweeme? ²¹ Wara u Abimēleki, Gedeonin bii go. I n̄ yaaye ma tōn kurōwa u nùn nērun bia kara gbāraru wōllun di ma u gu Tebesiō? N n mēn na, mban sōna i gbāra te susi. Ú n gerua me, u kpa, saa yera kaa nùn sō win bōo Uri, Hēti wi, u maa gu.

²² Sōmō wi, u seewa u doona. Ye u tura Dafidin mi, u nùn ye kpuro saaria ye Yoabu u nùn sōwa

u gere. ²³ U n̄ee, ka gem, t̄n be, ba sun d̄am kere. Ba raa yarima ba sun deema yakas̄, ma sa bu gira sa ka da sere ben gbāra kōnnōw̄. ²⁴ Yera ben t̄en towobu ba wunen bwāabu tweema saa gbāra ten wōllun di. Sina boko, miya wunen bwāabun dabira gu. Mi s̄oora Uri H̄eti win tii u gu.

²⁵ Ma Dafidi u s̄om̄ wi s̄ōwa u n̄ee, à n wura, a Yoabu s̄ u ku de yeniba yu win nuki sanku. Domi tabu s̄o, takobi yà kun gee go, ya koo gīo go. N n̄ men na, u hania koowo u t̄n be w̄ori u wuu ge mwa. Wunen tii à n tura, a n̄ùn dam kēeȳo.

²⁶ Ye Urin kur̄ wi, u nua ma win dur̄ u gu yera u win ḡo sw̄i. ²⁷ Saa ye yen baa ya doona, ma Dafidi u s̄om̄ ḡora ba ka kur̄ wi na win yenuə u n̄ùn sua kur̄, ma u n̄ùn bii t̄n dur̄ marua. Adama ye Dafidi u kua mi, ya ñ Yinni Gusun̄ dore.

Natani

u Dafidi n̄ùn win taare s̄ōssi

12

¹ Yen biru Yinni Gusun̄ u Natani ḡora Dafidin mi. Ye u tura, ma u n̄ùn s̄ōwa u n̄ee, t̄ombu yiru gaba ba wāa wuu teu s̄o. Turo s̄aa gobigii. Turo maa s̄aa sāaro. ² Ben wi u s̄aa gobigii mi, u yāanu ka keteba m̄o dabi dabinu. ³ Adama sāaro wi, u ñ gāanu ganu m̄o ma n̄ kun m̄o yāa niu piibu gagu ge u dwa. U gu n̄oerim̄o ma ga kp̄ēam̄o ka win bibu sannu. Dīa ni dur̄ wi, u ra di, niya u ra yāa buu ge w̄e. Kaa te u ra ka nim n̄o, tera u ra maa ka gu nim k̄e. Kpa ga n̄ kp̄i win tororu wōllo. U yāa buu ge meerawa nge win bii wōndia. ⁴ S̄o teeru gobigii wi, u s̄o wa. Ye u k̄i u n̄ùn yaare ko, yera u ñ wa win sabi te s̄o,

ye u koo wuna u go sere sāaro win yāa buu teu ge.
Gera u mwa u ka win sō yaare kua.

5-6 Ye Dafidi u gari yi nuu u kpa, yera win mōru seewa gem gem ye durō wi, u kua min sō. Ma u Natani sōwa u nēe, sere ka Yinni Gusunōn wāaru, n weenēwa durō wi, u yāa buu gen saka nne kēsia kpa bu durō win tii go. Domi u n sāaro win wōnwōndu kue.

7 Ma Natani u Dafidi sōwa u nēe, wuna a sāa nge durō wi. Tē wee ye Gusunō Isireliban Yinni u gerua. U nēe, u nun bandun gum tāre a ka kua Isireliban sunō. Ma u nun wōra Sōolun nōman di. **8** Yen biru u nun wunēn yinni Sōolun yēnu wē ka win kurōbu ka sere maa Isireliba ka Yudaban bweseru. U kun yē ma yeni ya turā u n daa nun sosie. **9** N n mēn na, mban sōna a win gari atafiru kua a ka kua ye n sāa kōsa win nōni sō. A dera Amōniba ba Uri Heti wi go ka takobi, ma a win kurō sua a tii koosi. **10** Yen sō, tabu kun maa kpeemō wunēn yēnu, domi a nūn gēma ma a Uri Hetin kurō wōra a kua wunegii. **11** U kpam nun sōmō ma u koo de kōsa gaa yu se wunēn bweseru sōon di yu nun deema. Yera u koo de wunēn bweserun goo u wunēn kurōbu sua u ka kpuna wunēn wuswaaō sō sō gbāara. **12** Wunē a raa ka Urin kurō kpunawa gbenum, adama u koo de yēro wi, u ka wunegibu kpuna Isireliba kpuron wuswaaō sō sō.

13 Ma Dafidi u Natani sōwa u nēe, nēn tora te, ta kpā te na Yinni Gusunō kua.

Natani u nūn wisa u nēe, Yinni Gusunō u maa nun wunēn durum suuru kua. A n sō maa gbimō. **14** Adama ye a kua mi, ya dera Yinni Gusunōn yibereba ba win yīsiru gari kam gerusi. Yen sō, u

koo de bii wi kurə wi, u ka nun mara mi, u gbi.
 15 Ye Natani u gari yi gerua u kpa, u gəsira u da win
 yənuə.

Dafidin biin gəə

Yen biru Yinni Gusunə u dera bii wi Dafidi u ka Urin kurə Bati Seba mara u bara gem gem. 16 Yera Dafidi u Gusunə kanaru wəri u nəə bəkuə bii win sə. Ma u dua dirə u kpuna temə wəku giriru. 17 Win bwāabun guro gurobu ba nùn suuru kana u ka se tem səən di, adama u yina. Meyə u maa yina u gāanu di. 18 Ye n kua səə nəəba yiruse, yera bii wi, u gu. Ma Dafidin bwāa be, ba bərum bara bu nùn sə. Domi ba nəε, u n sun swaa daki nuku sankiranun sə sanam mə bii wi, u barə. Aməna sa ko koosina tē su ka nùn bii win gəə sə kpa sa kun ka win nuki sankə sa sosi. 19 Sanam mə Dafidi u wa win bwāabu ba gunnu gunnu gari mə, u gia ma bii wi, u guwa. Ma u bu bikia u nəε, bii wi, u guwa?

Ba nùn wisə ba nəε, oo, u gu.

20 Saa yera Dafidi u seewa tem di u da u wobura u win yānu kəsa, ma u tii turare yēka u da Yinni Gusunən sāa yero u nùn sāwa. Yen biru u gəsirama yənuə u dīanu bikia. Ma ba nùn wē u di. 21 Ma win bwāabu ba nùn bikia ba nəε, yinni, mba wunen kookoo sin tubusianu. Domi sanam mə bii wi, u wasi, a nəə bəkuə ma a swī. Adama tē ye u gu, ma a seewa a di.

22 U bu wisə u nəε, saa ye bii wi, u wasi, na nəə bəkuə na swī, domi na n yē Yinni Gusunə ù n koo nen wənwəndu wa kpa u bii wi bəkia. 23 Adama tē u gu. Mban səna ko na n maa nəə bəkuə. Kon kpī n nùn seeya gərin di? Nəna kon da n nùn deema mi u wāa. N n maa wi, u koo wurama nən mi.

Salomœen marubu

²⁴ Yen biru Dafidi u da u win kurɔ Bati Seba nukuru yemiasia, ma u ka nùn mènna. Kurɔ wi, u gura sua u mara bii tɔn dura. Ma Dafidi u nùn ȳisiru kā Salomœ. Yinni Gusunœ u bii wi kīa gem gem. ²⁵ Ma u win səmə Natani gəra u maa nùn ȳisiru garu kē te ba mò Yedidia. Yen tubusiana, wi Yinni Gusunœ u kī.

Dafidi u Raba mwa

(Imaa meerio Bandun Gari I, 20:1-3)

²⁶ Saa ye sərə Yoabu u Amənibən wuu ge ba mò Raba wəri u gen wəo bera mwa mi ben sina boko u ra n wāa. ²⁷ Yera u Dafidi səməbu gəria u nee, wee, na Raban bera mi nim mu wāa mwa kə. ²⁸ Yen sō, a tɔn be ba tie mènnə kpa i na i wuu ge mwa mam mam. Domi na n kī bu nee, ne Yoabuwa na gu mwa. ²⁹ Yera Dafidi u tɔn be kpuro mènna, ma ba da ba Raba wəri ba ye mwa. ³⁰ Ma u wuu min sunən furɔ wuraguu mwa. Gen bunum mu sāawa kilo tēna ka nne. Ba gu kpee gobiginu gore. Ma ba gu sua ba Dafidi dokeə wirɔ. Yen biru u ka gu da Yerusaləmu. Yen dəma te, dukia baka Dafidi u gura. ³¹ Ma u Raban tɔn be ba tie yoo səmə koosia. Ben gaba dāa bəərimə ka gbēe, gabu ka sii, gaba tem gbemə ka dākuru, ma gaba birikiba mò. Nge məya u Amənibən wusu kpuron təmbu yoo səmə kpēe. Yen biru u gəsirama Yerusaləmu ka win təmbu kpuro.

Aməo ka Tamaa

13

¹ Yenibən biru, ye ya koora wee. Abusaləmu, Dafidin bii, u sesu mə wi ba sokumə Tamaa. Kurɔ burɔn tiiwa u sāa. Yera ben tundo turosi wi ba mò

Aməə u nùn kĩ too, ² sere kĩ te, ta dera u ñ maa yẽ ye u mò. Ma u tii kua barə. Adama Tamaa u ñ gina durə yẽ, ya maa së Aməə u ka nùn kpuna. ³ N deema Aməə u bərə goo mə wi ba sokumə Yonadabu. U sãawa Dafidin məo Saman bii. U maa bwisi mə too. ⁴ Ma u Aməə bikia u nεε, mban sõna a wooramə a dəo, wune wi a sãa sina bokon bii. A man sõowə ye n nun mò.

Ma Aməə u nùn sõowə u nεε, nən sesu Tamaawa na kĩ, Abusaləmun mero turosi.

⁵ Ma Yonadabu u nùn sõowə u nεε, a doo a kpuna kpa a nεε, a barəwa. Wunen tundo, ù n na wunen mi, kpa a nùn sõ a nεε, u de wunen sesu Tamaa u na wunen mi, u nun dīanu kua a n waamə, kpa a nu mwa win nəman di a sere di.

⁶ Ma Aməə u da u kpuna u tii bararu mani. Yera sina boko Dafidi u nùn beram na. Ma Aməə u nùn sõowə u nεε, na nun kanamə, a de nən sesu Tamaa u na u man kirānu yiru kua na n waamə, kpa n nu mwa win nəman di n di.

⁷ Ma Dafidi u səmə gəra Tamaan mi, u nùn sõ u nεε, u doo u win sesu Aməə deema win dirə u nùn dīanu kua.

⁸ Yera Tamaa u da u Aməə deema diru mi u kpī, ma u som sua u burə u kira ni kua Aməən nəni biru. ⁹ Yen biru u kira weke te sua ma u kira ni gəsie gbēeru garu səo. Adama Aməə u yina u di. U nεε, bu təmbu kpuro yaro win dirun di. Yera be kpuro ba yara min di. ¹⁰ Saa yera Aməə u Tamaa sõowə u nεε, a ka kira ni na dii səowə kpa n nu mwa wunen nəmun di, n sere di.

Ma Tamaa u kira ni sua u ka nùn daawə dii səo mi. ¹¹ Ye u nùn kira ni wẽemə, yera Aməə u nùn gaba u nεε, a de n ka nun kpuna, nən sesu.

12 Ma Tamaa u nεε, aawo, a ku man sanku. Domi ba ku ra yen bweseru ko bεε Isireliba sω. A ku bεεre sari kom me ko. **13** À n kua me, mana kon we ka sekutii ten bweseru. Meyaa wunen tii kaa ko bεεre sari bεε Isireliba sω. Yen sō, a bεεn tundo sina boko sōwō. U n yinamō a man sua kurō.

14 Adama Amωo kun Tamaan gari yi wure. Ma u nūn tilasi kua u ka nūn kpuna. **15** Yen biru Amωo u nūn tusa too n kere kī te u raa nūn kī. Ma u nūn sōwā u nεε, a seewo a doona.

16 Yera Tamaa u nεε, a ku maa kōsa sosi kōsa ye a man kua sō a n man gire.

Adama Amωo u n win gari swaa daki. **17** Ma u aluwaasi wi u nūn nōrimō soka u nεε, a kurō wini giro minin di. A de u yari tōwō kpa a gambo kēne a bēri.

18 Ma Amωon aluwaasi wi, u Tamaa yara u gambo ye kēnua.

N deema yabe nōnigira * Tamaa u sebuā. Ten bwesera sina bokon bii wōndia be ba n durō yē ba ra sebe. **19** Ye Tamaa u yara, yera u tii torom wisi wirō ma u win yabe nōnigii te gīa u ka win nuku sankiranu sōssi. U wiru nōma sōndi u sumō kā dam. **20** Yera win sesu Abusalōmu u na u nūn bikia u nεε, Amωo u ka nun kpuna? N n men na, a seewo, nēn sesu, a ku gari yi garisi gōruō too, domi wunen sesuwa.

Adama ka me, Tamaan nukura sankira too. Ma u da u wāa Abusalōmun dirō. **21** Sina boko Dafidi u ye kpuro nua, yera u mōru kua. Adama u n Amωo gerusi, yēn sō u sāa win bii gbiikoo ma u nūn kī too.

* **13:18** yabe nōnigiru - I Handunian torubu 37:3n tubusianu mērio.

²² Abusaləmu kun maa Aməə gãanu sõəwa. Adama u nùn tusa yèn sõ u win sesu tilasi kua u ka kpuna.

Abusaləmu u win sesu

məru bara

²³ Wõə yirun biru, sõə teeru Abusaləmu u win yãanun sansu bəərimə Baali Hasoriə Efaramimun tem bəkuə. Ma u win tundo turosibu sina bokon bibu kpuro dim soka. ²⁴ U sere bu dim mə soku, u da u sina boko deema u nεε, yinni, wee ba nən yãanun sansu bəərimə, sa yen tõə bakaru mò. Na kĩ wunə ka wunen bwãabu i nə i ka sun di.

²⁵ Ma sina boko u nùn wiṣa u nεε, aawo, nən bii, bəsen kpuro kun dəə. Domi səmumu koo kpēa.

Ma u nεε, a suuru ko, a de a da ka mε.

Adama sina boko u yina. Domara u nùn kua.

²⁶ Yera u sina boko sõəwa u nεε, a de baa nən məə Aməə u na.

Ma sina boko u nεε, mban sõna a kĩ u na wunen mi.

²⁷ Abusaləmu u maa sina boko suuru kana, ma u dera Aməə u da ka sere maa win bii be ba tie kpuro.

²⁸ Yera Abusaləmu u win səm kowobu sõəwa u nεε, i n laakari sāa sanam mə tam mu koo Aməə go. Saa yera kon bεε sõ n nεε, i nùn soowo i go. I ku berum ko domi nəna nə bεε wooda wẽemə. I de i yõra i tən durə kom sõəsi.

²⁹ Ma Abusaləmun səm kowo be, ba Aməə kua nge mə u gerua. Yera sina bokon bii be ba tie ben baawure u win keteku yəəwə u duka sua.

³⁰ Sanam mə ba duki yarina mi, yera Dafidi u nua ma ba win bibu kpuro go, baa ben turo kun tie. ³¹ Ma u seewa u win yaberu nənua u karana u kpuna temə nuku sankiranun sõ. Meyə maa win bwãaba kua. ³² Yonadabu, Dafidin məə Saman bii,

u gerua u nεε, yinni, a ku nεε, ba wunen bibu kpuro go. Domi Aməə tənawa u gu. Saa dəma tən di u ka Tamaa kpuna ka dam mi, yera Abusaləmu u ka bwiseka u nùn go. ³³ Yen sɔ̄ tε, a ku gɔ̄ru doke ma wunen bibu kpurowa ba gu. Adama a n yε ma Aməə tənawa u gu.

³⁴ Yen biru Abusaləmu u dukə yakura.

Gbārarun kənnə kɔ̄so u sīira u wa wee, tən wəru ga wee win biruɔ̄ guurun bera gian di. Ma u da u sina boko sɔ̄owa ye u wa.

³⁵ Ma Yonadabu u nùn sɔ̄owa u nεε, yinni, wunen biba. Wee ba wee. N n̄ meya na nun sɔ̄owa?

³⁶ Sere u ka gari yi gere u kpe, yera sina bokon bii be, ba tunuma. Ma ba wuri wəri. Sina bokon tii ka win bwāabu ba maa swī gem gem.

³⁷⁻³⁸ N deema saa ye səə, Abusaləmu u kpikiru woo Talimai, Amihudun biin mi, wi u sāa Gesurin sina boko. Ma u sina mi, n ka kua wɔ̄ ita. Saa ye kpuro səə, Dafidi u wāa win sina kpaarə u win bii Aməən gəə sumə. ³⁹ Saa ye Dafidin nukura yemia, win məru ye u ka Abusaləmu mə ya sure.

Yoabu u kī

Abusaləmu u gəsirama yenuɔ̄

14

¹ Yoabu Seruyan bii u gia ma Dafidi sina bokon gɔ̄ru ga woowa win bii Abusaləmun mi gia. ² Yera u gəra Tekoao bu da bu kurə bwisegii goo kasuma. Ye kurə wi, u tunuma yera Yoabu u nùn sɔ̄owa u nεε, a gəə woorun yānu dokeo kpa a n sāa nge a nuki sankire. A ku turare gaa doke. A n gesi sāa nge wi

u gəo sō n tε. ³ À n kua mε, kpa a da sinə bokon mi, a nùn sō ye kon nun sō kpuro.

Ma u nùn sōwa ye u koo gere. ⁴ Ma kurɔ wi, u seewa u da u ka sinə boko gari yi ko. Ye u tura mi, yera u yiira u wiru tem girari u nεε, yinni, a man faaba koowo.

⁵ Yera sinə boko u nùn bikia u nεε, mba n kua.

Ma u wisa u nεε, yinni, wee, ne gəminiwa. Nen durɔ u gu, ⁶ u man bibu yiru deria. Bii bera ba sanna gberɔ. Saa ye sō, goo sari ben turuku u sere bu yakiana. Ma turo u win winsim so u go. ⁷ Tε wee, nen bweseru ta man seesi ta nεε, n bu wi u win winsim go mi nəmu səndio bu maa nùn go, yèn sō u win winsim yem yari. Wee, nà n bu bii wi nəmu səndia, na ñ maa bii goo mɔ wi u koo nen durɔn tubidi, kpa win bweseru tu gbi.

⁸ Ma sinə boko u kurɔ wi sōwa u nεε, a gina wio. Kon nen bwāabu sō bu da bu nun wunen gari yi wunana.

⁹ Ma kurɔ wi, u nùn wisa u nεε, yinni, baa bà n koo goo taare wε, ne ka nen tundon yenugiba ba koo taare wε, n ñ wunε ka wunen bwāabu.

¹⁰ Sinə boko u nùn sōwa u nεε, goo ù n wunen kɔsa gerua, a ka nùn na mini. Saa yera yεro kun maa nun babamɔ.

¹¹ Ma kurɔ wi, u nεε, a man nəo mwεeru kuo ka Yinni Gusunən yīsiru, ma a ñ derimɔ be ba bii win mɔru kɔsiamɔ bu maa kɔsa sosi bu nen bii wi u tie go.

Yera sinə boko u nùn wisa u nεε, sere ka Yinni Gusunən wāaru, wunen bii wi, baa win wirun seri tiā kun wɔrimɔ.

¹² Ma kurɔ wi, u nεε, yinni, a de n maa gari fiiko gere.

Yera sinā boko u nεε, a geruo.

13 Ma u nεε, yinni, mban sōna a kōsa yeni mò ye ya Gusunən təmbu waamə. A dera wunen tiin bii u kpikiru woo wunen sō. Tē, wunen gari yi a gerua mi, wuna yi ka yā. **14** Tilasiwa besen baawure u ka gbi sō teeru kpa sa n sāa nge nim mē mu yari tem sōo, mē ba n kpē bu maa gura. Adama Gusunə kun kī Abusalōmu u gbi tē. U kīwa u gəsirama kpikirun di u n wāa win bəkuə. **15** Yinni, ye na ka nā wunen mi, na nun gari yini kpuro sōwa, nēn təmba ba man berum tia. Yera na nεε, kon na n nun yi sō. Sərəkudo kaa nēn gere wura. **16** Kpa a sun wəra ne ka nēn bii be ba kasu bu sun gon nəman di, be, be ba n kī sa n maa baa mō tem mē Gusunə u sun wē səo. **17** Na tii sōwa na nεε, wunen gari yi koo man nukuru yemiasia. Domi na nun mēerawa nge Gusunən gərədo wi u kōsa ka gean wunən yē. Kpa Gusunə wunen Yinni u n wāa ka wunε.

18 Ma sinā boko u kurə wi sōwa u nεε, na kī n nun gāanu bikia. A ku man weesu kua a yen gaa bere.

Ma kurə wi, u nεε, yinni, a geruo.

19 Yera sinā boko u nεε, n n Yoabuwa u nun yeniba sōwa?

Kurə wi, u nūn wisə u nεε, yinni, sere ka wunen wāaru, ye a gerua mi, ya sāawa gem. Wunen bō Yoabuwa u man gari yi sōwa u nεε, n na n nun sō. **20** U ye kuawa n wa gari yi kpuro yi ka wēra. Wee, a maa bwisi mō nge Gusunən gərədo a n ka yē ye ya kooramə handuniaə.

21 Yen biru Dafidi sinā boko u də u Yoabu sōwa u nεε, to, kon ko nge mē a kī. A doo a nēn bii Abusalōmu wi gəsiama.

22 Yera Yoabu u nùn kpuna ka bεεrε u nùn siara. Ma u gerua u neε, yinni, gisɔra na wa ma a ka man nɔnu geu mεεra. Domi a neε, kaa ko ye na nun kana.

23 Ma Yoabu u seewa u da Gesuriɔ Abusalɔmun mi, u ka nùn wurama Yerusalemuo. **24** Ye ba tunuma, sina boko u neε, a de u da u sina win yenuo. A ku de u na nεn mi.

Ma Abusalɔmu u da win yenuo, u ñ de sina bokon mi.

Abusalɔmu ka Dafidi ba dora

25 Abusalɔmu wi, durɔ burɔn tiiwa. Goo sari Isireliba soɔ wi u ȳisiru yara buram mεn saabu. Saa win naa tararun di sere ka win wirɔ, gam sari mi kaa kpaka wa. **26** Wɔ ka wɔwa u ra win seri kɔni. Domi saa yera yi ra nùn bunie too. Win seri yi ba kɔna mi, yin bunum mu ra kilo yiru kere. **27** Bii tɔn durɔbu itawa u mara kq bii tɔn kurɔ turo. Win ȳisira Tamaa. U sāawa kurɔ burɔn tii.

28 Abusalɔmu wi, u kuawa wɔ yiru Yerusalemuo, u ñ sina boko waare. **29** Yera u Yoabu sokusia u na u nùn gɔri sina bokon mi. Adama Yoabu u yina u na. Ma u kpam wure u nùn sokusia. Ka mε, u yina u na. **30** Ma Abusalɔmu u win bwāabu sɔɔwa u neε, Yoabun gberu wee negirun bɔkuo. U maa dīanu mɔ mi. I doo i win gbee te dɔɔ meni.

Ma ba da ba tu dɔɔ meni. **31** Yera Yoabu u seewa u da Abusalɔmun mi, u nùn bikia u neε, mba n kua wunen bwāabu ba ka da ba nεn gberu dɔɔ meni.

32 Abusalɔmu u nùn wisa u neε, domi na nun sokusia na neε, a na n nun gɔri sina bokon mi, kpa a nùn bikia mban sɔna u dera na wurama Gesurin di. Domi n daa sanɔ na n woo mi gia. Tε na kī su waana ne ka sina boko. Taare gaa yà n man wāasi, kpa u man go.

33 Ma Yoabu u da sina bokon mi, u nùn gari yi tusia. Yera sina boko u Abusalōmu sokusia. Ye u tunuma win mi, u kpuna ka bēere. Ma sina boko u nùn tēbura u bēkasi.

*Abusalōmu u nia sāa
u sina boko bandu mwaari*

15

1 Yen biru Abusalōmu u də u tabu keke kasu ka dum i ka təmbu weeraakuru be ba rə n nùn gbiyiye mi u dəo. **2** U rə sewa buru buru yellu u n wāa wuun duu yero. Goo ù n sarə u siribu dəo sina bokon mi, yera u rə yēro yōrasie u nùn bikia u nēe, bwese kera yeren min diya a yarima.

U n nùn wisa u nēe, u yarimawa Isireliban bwese kera kasan di, **3** kpa Abusalōmu u nùn s̄s u nēe, a wunen gem mə, adama à n da sina bokon mi, goo kun nun swaa dakimə.

4 Kpa u n kpam mə, bə n man kua siri kowo tem me s̄o, baawure wi u siribu na nēn mi, kon nùn siriawa dee dee.

5 Mi u yō wuun duu yero, goo ù n na win mi, u nùn kpuna u ka nun bēere wē, u rə nəmu dəmiewa u yēro nēn e u bēkasi.

6 Nge meya Abusalōmu u Isireliba kpuro kua be ba siribu daamə sina bokon mi. Ma ba tii wesia win mi gia.

7 Ye n kua wō nne, yera Abusalōmu u sina boko Dafidi s̄sowa u nēe, na nun kanamo, a de n da Heboroniə n ko yēn nōo mwēeru na Yinni Gusunə kua. **8** Domi sanam me na wāa Gesuriə, Sirin temə, na nēe, ma Yinni Gusunə u ka man wurama baani ka gem, kon nùn yākunu kua Heboroniə.

9 Ma sina boko u nēe, a doo ka bəri yēndu.

Ma Abusaləmu u seewa u da Heboroni mi. ¹⁰ Min diya u təmbu gəra gəra asiri səo Isireliban bwesenu kpuro səo, u nee, bu be sə, bà n kādkāagin swīi nua, bu kuuki koowo kpa bu kpara bu nee, Abusaləmu u bandu di Heboroni. ¹¹ Ma u təmbu goobu (200) kana Yerusalemun di, ba ka nùn da Heboroni mi. Adama ba n yē ye u nia sāa win gōruo.

¹² Sanam me u yākuru mə, yera u dera ba da Giloo ba Ahitofeli, Dafidin bwisi kēo kasuma. Yera Abusaləmun nia ye u sāa mi, ya dam kua. Tən be ba ka nùn yōra ba dabiamə gem gem.

Dafidi u kpikiru sua Yerusalemun di

¹³ Yera goo u na u Dafidi səəwa u nee, Isireliban dabira ba tii wesia Abusaləmun mi.

¹⁴ Ma Dafidi u win bwāa be ba kə nùn wāa Yerusalemə səəwa u nee, n n men na, i seewo su kpikiru su. Ma n kun me, besen goo kun kisiramə Abusaləmun nəman di. I wasi suo su doona, u ku raa sun deema mini u sun wahala doke. Kpa u wuu ge wəri u gen təmbu go.

¹⁵ Yera win bwāa be, ba gerua ba nee, ye a kī kpuro, yinni, yera sa ko ko.

¹⁶ Ma sina boko u swaa wəri, ka win yənugibu. Adama u dera win ban sina kurəbu wəkuru ba sina ba sina kpaaru kōsu.

¹⁷ Saa ye sina boko u yari, yera win təmbu kpuro ba nùn swīi. Ma ba da ba yōra sere wuun yənu dāaku gagun bəku. ¹⁸ Ma win bwāabu kpuro ka Keretiba ka Peletiba ba nùn sararimə ka sere maa təmbu nata (600) be ba nùn swīima Gatin di ba sara ba da win wuswaa. ¹⁹ Ma sina boko u Itai, Gatigii səəwa u nee, mban səna a ka sun swīi. A gəsirə a sina Abusaləmu u nun deema. Domi wune səəwa.

Yen biru ba ka nun nawa saa wunen tem di. ²⁰ Sõõ mæe tera a tunuma, kpa na n ka nun yaayaare mò giss? Nen tii na ñ yë mi na dæo. N n men na, a gøsiro ka wunen tøn be ba nun swïi, kpa Yinni Gusunøn durom ka win børøkiniru ta n ka nun wää.

²¹ Adama Itai u sina boko wisa u neε, sere ka Yinni Gusunøn wääru ka maa wunen tiin wääru, yinni, yam kpuro mi a wää, baa ñ n gøø sœøn na, miya ko na n maa wää.

²² Ma Dafidi u nùn sõøwa u neε, ñ n men na, a gbiyyo su da.

Ma Itai, Gatigii wi, u gbia ka win tabu kowobu ka sere ben yenugibu kpuro. ²³ Saa ye tøn be, ba sarø ba doonø, yera tem men tømbu ba wuri wure. Ma sina boko ka win tømbu kpuro ba daa te ba mò Sedoroni tøbura ba doona gbaburun bera gia. ²⁴ Yåku kowo Sadøku u maa wää mi ka Lefi be ba Yinni Gusunøn woodan kpakororu sõøwa. Ba tu sõbia ba yi. Ma yåku kowo Abiataa u yåkuru mò sere tøn be kpuro ba ka yara wuun di ba kpa.

²⁵ Ye ba yåkuru kua ba kpa, yera sina boko u Sadøku sõøwa u neε, a Yinni Gusunøn woodan kpakoro te suo a ka wura wuuø. Yinni Gusunø ù n man durom kua, u koo de n wurama kpa n maa tu wa ten wää yero. ²⁶ Adama ù n neε, u man yinawa, to, ne wee! Ú man kuo nge me u kĩ.

²⁷ Ma u kpam nùn sõøwa u neε, a wa? A wuro ka bori yendu, ka wunen bii Akimasi ka Abiataa ka win bii Yonatam. ²⁸ Wee, kon yõra daa ten tøbura yero gbaburu mini, sere a ka man labaari sõøma.

²⁹ Nge meya Sadøku ka Abiataa ba ka Yinni Gusunøn kpakoro te wura Yerusalemuø. Ma ba sina mi.

*Dafidi u Usai gora
u ka Abusaləmun kpunaa già
asiri səə*

³⁰ Ma Dafidi u Olifin guuru yəəmə ka swīi u yasa wiru wukiri, u sīmə ka naa dirusu. Nge meya win bwāa be ba ka nūn dəə ba maa kua. Ba guu te yəəmə ka swīi ba yasi wiru wukiri. ³¹ N deema goo u raa Dafidi səəwa u nee, Ahitofeli u wāa ka Abusaləmu, tən be ba sinə boko seesi səə. Ma Dafidi u Yinni Gusunə kana u nee, u de Ahitofelin bwisi yi u Abusaləmu kēmə mi, yi ko asansi sarirugii. ³² Sanam me Dafidi u tura guuru wəllə mi ba ra Gusunə sā, u deema Usai Aakigii u wāa mi, u nūn mara u yabe kīasu seuba. Ma win wira tua sāa u ka win nuku sankiranu səəsi. ³³ Ma Dafidi u nūn səəwa u nee, sà n da sannu, ya n man somimə. ³⁴ N n men na, a gəsiro wuuə kpa a da a Abusaləmu səə ma kaa ko win bəə nge me a raa sāa win tundon bəə. Nge meya kaa man somi à n Ahitofelin bwisi kam koosiamə. ³⁵ Yāku kowobu Sadəku ka Abiataa ba wāa mi ka wune. Gari yi a nua saa sunə Abusaləmun yənun di kpuro, a doo a bu yi sə. ³⁶ Wee, ben bibu yiru Akimasi, Sadəkun bii ka Yonətam Abiataan bii ba maa wāa mi. Beya kaa gərima bu na bu man səə ye a nua kpuro.

³⁷ Ma Usai, Dafidin bəə wi, u wura Yerusaləmuə. Saa yera Abusaləmun tii u maa tunuma mi.

Dafidi ka Siba

16

¹ Saa ye Dafidi u saram wee, u guu ten wii kpi-iru deri kese, yera Siba, Məfibosetin səm kowo u

kurama Dafidin wuswaaø ka keteckunu yiru ni u pëe goobu (200) səbi ka resem swaanu wunəbu (100) ka maa dāa binu ganun swaanu wunəbu ka sere tam me ba doke gənan bəə bakaru səo. ² Ma sina boko u Siba bikia u nee, mba yeniba.

Ma Siba u nùn wiṣa u nee, yinni, ketecku nini, nu sāawa ni wunen yenugibu ba koo səni. Pëe yeni ka dāa bii nini, ya sāawa ye wunen tabu kowobu ba koo di. Be ba maa wasira gbaburə, tam meniwa ba koo nə, kpa bu dam wa.

³ Sina boko u kpam bikia u nee, Mefiboseti wunen yinnin debubu maa ni?

Ma Siba u nee, u wāa Yerusaləmuə. Domi u nee, gisəra Isireliba ba koo nùn win debun bandu wesia.

⁴ Sina boko u nùn səəwa u nee, tē, ye Mefiboseti u raa mə, ya kua wunegia.

Ma Siba u kpuna u nùn beere wē u nee, na siara, yinni, ye a ka man durom meni kua.

Sim ei u Dafidi wəmmə

⁵⁻⁶ Ye sina boko Dafidi u tunuma Bahurimuə, yera Səəlun dusi goo wi ba mə Sim ei, Geran bii, u yarima wuu gen min di, u kpenu sua u Dafidi ka win sina asakpəbu kasukumə, baa me Dafidin tabu durəbu ka win təmbu ba wāa win nəm geuə ka win nəm dwaro. Ma u nùn wəmmə, ⁷ u mə, a doonə, a doonə, tən gowo wune, kam wune. ⁸ Gusunə u nun moru kəsie, ma u ban te sua u wunen bii Abusaləmu nəmu bəria yèn sə a Səəlun yenugibu go ma a bandu di win ayero. Wee tē, a wənwəndu soore, meya n maa ka nun wā, domi wune tən gowowa.

9 Yera Abisai, Seruyan bii, u sina boko sɔ̄wa u nεε, yinni, mban sɔ̄na bɔ̄ goo teni ta ka nun wɔ̄mmɔ̄ me. A de n da n nùn wiru bura.

10 Ma Dafidi u nεε, ya ñ bεε wa, bεε Seruyan bibu. Durɔ wi, ù n man wɔ̄mmɔ̄ yèn sɔ̄ Yinni Gusunɔ u nεε u ko me, wara koo nùn yinari. **11** Ma u Abisai ka win bwāabu kpuro sɔ̄wa u nεε, wee, nεn tiin bii wi na mara, u kĩ u man go. Kaa sere gere Beñyamεε wini? N n men na, i de u man wɔ̄me, Yinni Gusunɔ ù n nùn sɔ̄wq me. **12** Sørəkudo Yinni Gusunɔ u koo nεn wənwəndu wa kpa u kɔ̄sa ye gəsia gea.

13 Ye Dafidi u seewa u win swaa wɔ̄ri u doonɔ ka win tɔ̄mbu, yera Simei u s̄līmɔ̄ guu ten yēsāo u bu bεwe u bu kpenu kasukumɔ̄, u bu yanim wisimɔ̄, u Dafidi wənsimɔ̄. **14** Ye sina boko ka win tɔ̄n be, ba tura Yuudēnin daaṛɔ, ba wasira gem gem. Ma ba wɛra mi.

Abusalɔ̄mu u wāa

Yerusalemu

15 Abusalɔ̄mu u tunuma Yerusalemu ka Isireliba dabiu. Ahitofeli u maa wāa ka be. **16** Sanam me Usai Aakigii, Dafidin bɔ̄rɔ u tunuma Abusalɔ̄mun mi, yera u gerua u nεε, sina boko, wunen hunde yu dakaa da.

17 Ma Abusalɔ̄mu u nùn sɔ̄wa u nεε, mba n kua a ñ ka wāa wunen bɔ̄rɔ Dafidin wuuro. Nge meya a ka nùn kĩru sɔ̄simo?

18 Usai u nùn wisa u nεε, n ñ men baa. Domi wi Yinni Gusunɔ ka tɔ̄n beni ka Isireliba kpuro ba gəsa, wigiiwa na sāa. Wiya na kon maa ka yɔ̄ra. **19** Yen biru n ñ wuna win bii? Nge me na raa wunen tundo sāwa, nge meya kon maa nun sā.

Abusalɔ̄mu

u ka Dafidin kurəbu kpuna

20 Yera Abusaləmu u Ahitofeli sɔ̄wa u nεe, i wesianə sannu kpa i gere ye sa ko ko.

21 Ma Ahitofeli u Abusaləmu sɔ̄wa u nεe, a doo a ka wunen tundon kurə be ba sina kpaaru kɔ̄su mi kpuna. Saa ye sɔ̄ra Isireliba kpuro ba koo gia ma a ka wunen tundo wi karanawa mam mam. Kpa be ba ka nun wāa kpuro bu ka nun yɔ̄ra dim dim.

22 Ma ba Abusaləmu kuru gira dii teera wɔllɔ, ma u ka win tundon kurə be mənna Isireli ben nəni biru.

23 N deema saa ye sɔ̄, ba ra n Ahitofelin gari garisiwə nge Gusunən tiin gere. Mεya Abusaləmu ka Dafidin tii ba ra n yi garisi.

Usai u Ahitofelin kpunaa

sanka

17

1 Yen biru Ahitofeli u Abusaləmu sɔ̄wa u nεe, a de n təmbu nərəbun suba wəkura yiru (12.000) gəsi kpa n Dafidi naa swīi wɔku te. **2** Saa ye sɔ̄, u ko n wasire, u n̄ ko n maa dam gam mɔ̄, kpa n nùn nare. Win təmbu bā n yarina ba nùn deri wi turo, kpa n nùn sere n go. **3** Mesuma kon ko Isireliba kpuro bu ka wurama wunen mi. Domi wi a kasu mi, sà n nùn nəma tura, be kpuro ba koo wurama wunen mi, kpa ba n wāa bəri yəndu sɔ̄.

4 Ma gari yi, yi Abusaləmu ka Isireliban guro gurobu kpuro dore. **5** Adama Abusaləmu u nεe, bu Usai Aakigii sokuma kpa bu maa n̄ ye win tii koo gere.

6 Ye Usai u tunuma Abusaləmun mi, ma Abusaləmu u nùn sɔ́wá u nεε, ameniwa Ahitofeli u gerua. Ya nun wẽre su ko mε? Nge amɔ́na a wa.

7 Usai u nεε, Ahitofelin bwisi yi u nun kẽmɔ́ mini gisɔ́, yi ñ bwisi gee. **8** Wunen tii, a wunen tundo ka win təmbu yẽ ma ba sãawa tabu durəbu. Ba kɔ́ruawa nge gbeeku yaa gɔ́ba ye ba binu mwaari. Yen biru a yẽ ma wunen tundo wi, u sãawa tabun saria yẽro. U ñ wuramɔ́ u kpuna ka tən be sannu. **9** Wee à n da tẽ, u kukua kpee wəru gagu sɔ́, ñ kun mε yam gam. Win təmbu bà n gbia ba sun wɔ́ri, ma ba bɛsen gabu go, wi u ye nuá, u koo nεε, wee, ba Abusaləmun təmbu go go. **10** Saa ye sɔ́, bɛsen suunu sɔ́, baa goo ù n sãa tabu durɔ́, ma u wərugəru mə nge gbee sunɔ́, yẽro koo bərum duura. Domi Isireliba kpuro ba yẽ ma wunen tundo u sãa tabu durɔ́. Mεya u maa tabu kowo damgibu mɔ́. **11** Bwisi yi na mɔ́ kon nun kẽ wee. A de Isireliba kpuro be ba wãa Danun di sere ka Beri Sebaɔ́ bu mɛnna ba n dabi nge yani seeri nim wɔ́kun goorɔ́ kpa wunen tii a n bu gbiiye i ka taa bi da. **12** Kpa su bu wɔ́ri subaru sɔ́ mi ba gesi wãa su bu wukiri mam mam nge mε dirum mu ra yakasu wukiri. Sà n kua mε, ben goo kun kisiramɔ́ baa sunən tii. **13** Bà n dua wuu gagu sɔ́ ba kukua, Isireliba kpuro ba koo wuu ge wɔ́ri bu gen gani wẽsɛ sɔ́re bu gawa bu suriri kpa bu gen kpenu gura bu da bu sure wɔ́wa sɔ́. Baa gen kpee teera kun tiaramɔ́.

14 Ma Abusaləmu ka win təmbu ba nεε, Usai Aakigiin bwisi yi, yi Ahitofeligii kere.

N deema Yinni Gusunɔ́wá u kĩ u Ahitofelin bwisi gee yi s̄iyya kpa kɔ́sa yu Abusaləmu deema.

Ba Dafidi bwisi kā u ka duka

15 Yera Usai u da u Sadəku ka Abiataa yăku kowo be s̄ōwā u nεe, meni ka meniwa Ahitofeli u Abusaləmu ka Isireliban guro gurobu bwisi kā. Ma nε, na maa bu s̄ōwā meni ka meni. **16** Yen s̄ō, a goo gōrio tē Dafidin mi, u nùn s̄ō u ku raa kpuna daa ten təburə yero gbəburu mi, wōku te. U təburo u doona ka win təmbu kpa bu ku raa bu nəma turi bu go.

17 N deema saa ye s̄ō, Yonatam ka Akimasi ba wāa Eni Rogeliə domi ba ñ kākə bu du wuuə goo u bu wa. Yen s̄ōna ba ra wəndia goo gōri ben mi, u bu s̄ō kpuro ye ya kooramo, kpa be maa bu da bu Dafidi sina boko s̄ō. **18** Adama s̄ō teeru, aluwaasi goo u bu wa ma u da u Abusaləmu s̄ōwā. Yen s̄ōna ba seewa fuuku fuuku, ba yakura ba da durə goon yənuə Bahurimuə. N deema durə wi, u dəkə mə win yənu yaaraə. Ma ba dua ye s̄ō ba kukua. **19** Yera durə win kurə u bekuru garu sua u ka dəkə ye wukiri ma u dobi yi ba sura teria ten wəllə kpa bu ku ka già ma ba wāa mi. **20** Ye Abusaləmun bwāaba da yənu mi, yera ba kurə wi bikia ba nεe, mana Akimasi ka Yonatam ba wāa.

Ma kurə wi, u bu wisə u nεe, ba daa piibu geni təburə ba doona.

Ba bu kasu kasu ba ñ wa. Ma ba gəsira Yerusaləmuə. **21** Ye ba doona ba kpa, yera Yonatam ka Akimasi ba yarima dəkə yen min di, ba da ba Dafidi gari yi s̄ōwā ba nεe, u seewo fuuku ka win təmbu bu daa te təburə bu doona. Domi ameniwa Ahitofeli u Abusaləmu bwisi kā win s̄ō.

22 Ye Dafidi u gari yi tua, ma u seewa ka win təmbu u Yuudenin daa te təburə. Be kpurowa ba doona yam mu sere sāra.

23 Ye Ahitofeli u wa ba ñ ka win gari səmburu kue, yera u win keteku gaari bəkua u s̄ia win wuuɔ, u da win tiin yenuɔ u win yenugibu saaria kpuro me ba koo koosina. Yen biru u win tii soora doke u gu. Ma ba nùn sikua win baaban sikirɔ.

Dafidi u wāa Mahanaimuɔ

24 Ye Dafidi u tura Mahanaimuɔ, saa yera, Abusaləmu u Yuudenin daaru təburama, wi ka win təmbu kpuro. **25** U Amasa kua win tabu sunɔ Yoabun ayerɔ. Amasan tundon ȳisira Yitira, Isireli *. Win merowa Abigali, Nakasin bii. Wi ka Seruya, Yoabun mero ba sāawa mɔɔ ka wənɔ.

26 Abusaləmu ka win təmbu ba ben sansani girawa Galadin temɔ.

27 Saa yè səo Dafidi u wāa Mahanaimuɔ, yera Sobi, Nakasin bii, wi u sāa Aməniban bweseru saa Raban di, ka Makiri Amielin bii saa Lodebaan di, ka Baasilai, Galadigii, saa Rogelimun di, **28** ba ka Dafidi kpin yenu naawa ka gbɛe basilaba, ka wekenu, ka maa dīanu. Niya alikama ka əəsu, ka som, ka gberé wōoranu ka swii ka dāsi ka sɔki yi ba sənwa, **29** ka tim, ka naa bogum ka yāa yaa, ka gasanu. Domi ba neε, gōru ka nim nōru ka wasiraru, ya ko n tən be wahala koomɛ gbaburun di.

Ba Abusaləmun tabu kowobu kamia

18

1 Yen biru Dafidi u seewa u win tabu kowobu gara be ba ka nùn wāa. Yera u bu kua wuu wuuuka təmbu nōrəm nōrəm (1.000) ka wunəm wunəm

* **17:25** Isireli - Bandun Gari I, 2:17 səo ba neε, Yitira u sāawa Isimɛeli.

(100), wuu nin baatere ka ten wirugii. ² Ma u tən be bənu kua suba ita. U sube teeru sua u Yoabu Seruyan bii nəmu beria. U maa sube tee teni sua u Abisai, Yoabun wənə nəmu beria. Tee te ta maa tie, ma u Itai Gatigii wẽ. Ma u bu səəwa u neε, nən tii, kon ka bεε da tabu gberə.

³ Ma ba nùn səəwa ba neε, a ku ka sun da. Domi yibereba bà n sun wəri sa duki mò, ya ñ ko n bu gāanu sāa, baa bà n besen bənu go. Adama wunε, bà n nun nəma tura, a sāawa nge besen nərəbun suba wəkuru (10.000). Yen sõ, n sanə a n sõ wuuə kpa a n ka sun somiməmo.

⁴ Ma sina boko u bu səəwa u neε, ye ya bεε wẽre, yeya kon ko.

Ma u da u yõ gbāra kənnən bəkuə saa ye tabu kowobu ba yariə wuu wuuka, gabu wunəm wunəm, gabu maa nərəm nərəm (1.000). ⁵ Sina boko u Yoabu ka Abisai ka Itai wooda yeni wẽ u neε, i ku ka Abusaləmu bii aluwaasi wi bəəbəm ko, i n yẽ i man kīn na.

Ma təmbu kpuro ba sina bokon woodan gari yi nua yi u wirugii be səəwa Abusaləmun sõ.

⁶ Yera ba yara ba da tabu gberə bu ka Isireli be ba Abusaləmu swīi yinna. Ma ba sannə wərina Efaramun səəwə. ⁷ Dāa sõə miya Dafidin tən be, ba Abusaləmugibu go go. Təmbu nərəbun suba yəndə (20.000) ba go dəma te. ⁸ Ma taa bi, bu teria tem mε kpuro səə. Tən be ba kam kua dāa sõə ge səə, ba kere be ba nəma tura ba go.

Yoabu u Abusaləmu go

⁹ Wee ye ya Abusaləmu deema. U kurama Dafidin tabu kowobun wuswaaə u win keteku səni. Yera keteku ge, ga ka nùn dua dāa bakaru garun

kökörö. Miya dää ten kääsa gaa ya win seri sore ma keteku ge, ga doona ga nün deri mi, u sääre, u n ka wällu, u n maa ka tem. ¹⁰ Ye Dafidin təmbun turo u nün wa, ma u da u Yoabu sääwa u nee, wee, na Abusaləmu wa u sääre däru garun kökörö.

¹¹ Yoabu u durə wi sääwa u nee, ye a nün wa me, mba n kua a n ka nün so a sure, kpa n da nun sii geesun gobi wəkuru kē ka kpaka.

¹² Ma durə wi, u Yoabu wisə u nee, baa nà n sii geesun gobi nərəbu (1.000) wa, na n̄ sina bokon bii nəmu səndimə. Domi sa nəəmə sanam me sina boko u wunə ka Abisai ka Itai wooda wəemə u nee, i ku ka win bii Abusaləmu bəebəm ko. ¹³ Yen biru nà n wooda ye sara na nün go, wunen tii a n ka man yəramə. Gāanu maa sari ni nu sina boko berue.

¹⁴ Ma Yoabu nee, na n̄ maa yəramə kam səə n ka te ka wunen gari yi.

Yera u deki ita sua yi yi nəə səu sää u da mi dää te, ta Abusaləmu sore. Ma u nün yi səkura win səndun deedeerə sanam me u n̄ gina gəə kpa. ¹⁵ Ma aluwaasi wəku te ta Yoabun tabu yānu səəwa ba Abusaləmu kooro bure ba so ba dakura.

¹⁶ Yera Yoabu u dera ba kəba so win təmbu bu ka wurama bu ku maa Abusaləmun təmbu naa swīi. ¹⁷ Ma ba Abusaləmun goru sua ba kpēe wəru bəkə gagu səə dää səə mi. Yera ba kpenu mənna ba suba win goo ten wəllə ba nin takaru kua. Isireli be ba raa Abusaləmu swīi kpuro ba duki yarina. Ben baawure u wura win yenuə.

¹⁸ N deema sanam me Abusaləmu u wāa wāaru səə, u tii gana gaa bania ka kpenu wəwa səə ye ba sokumə sina bokogia. U ye kuawa ba n ka nün yaaye, domi u nee, u n̄ bii mara wi u koo de ba n nün

yaaye. Yen sõna u gana ye soka ka win tiin ȳisiru. Yera ba sokumə sere ka gisə Abusaləmun yaayatia.

Ba Dafidi Abusaləmun gəə

SõəWa

19 Akimasi, Sadəkun bii, u Yoabu sõəwa u nəε, a de n duka da n sīnə boko labaari dora yeni sõ, ma Yinni Gusunə u nùn wəra win yibereban nəman di.

20 Ma Yoabu u nùn sõəwa u nəε, a n̄ ka labaari ye dəə gisə. A de sere sanam gam domi sīnə bokon biiwa u gu.

21 Yera Yoabu u yoo Kusigii wi u ka bu wāa mi sõəwa u nəε, a doo a sīnə boko sõ ye a wa ka wunen nəni.

Ma durə wi, u kpuna Yoabun wuswaa u nùn bəerə wē. Yen biru u seewa u duka da. **22** Akimasi, Sadəkun bii wi, u kpam Yoabu sõəwa u nəε, a de n Kusigii wi swīi biruə baa n̄ n yen meren na.

Ma Yoabu u nəε, nən bii, mban sõna a kĩ a da, domi labaari yeni, ya n̄ nun arufaani gaa wēemə à n ye sīnə boko sõəwa.

23 Ma Akimasi u nəε, baa n̄ n yen meren na, ka me, na kon dawa.

Yoabu u nəε, n̄ n men na, a doo.

Ma Akimasi u kpa ka Yuudenin wəwa gia u Kusigii wi gbiiri.

24 Saa ye səə, Dafidi u sõ wuun gbārarun kənnəsu yirun baa səə. N deema wuun kɔso u yəəwa dii teeran wəllə gbārarun kənnən deedeeru. Ye u wiru seeya, yera u wa wee, goo u duka mò u wee wi turo.
25 Yera u nəəgiru sua u sīnə boko sõəwa u nəε, goo wəə u wee!

Ma sīnə boko u nəε, n̄ n tən turon na, labaari dora u ka wee.

Saa ye səə, duro wi, u turuku mə. **26** Ma kəso wi, u maa goo wa u wee. Yera u kpam nəəgiru sua kənnən bera gia u nəε, goo wəə u maa duka mə u wee!

Sina boko u nùn wisə u nəε, labaari dora win tii u maa ka wee.

27 Kəso wi, u nəε, wi u gbia mi, win duku naasu su ka Akimasi, Sadəkun biigisu weenε.

Ma sina boko u nəε, tən geowa. Labaari gea u ka sisi.

28 Ye Akimasi u turuku kua, yera u nəəgiru sua ka dam u nəε, sina boko, wunε ka baruka!

Ma u nùn kpuna u gerua u nəε, su Gusunə wunen Yinni siara ye u ka wunε nən yinni wərə be ba nun seesimən nəman di.

29 Ma sina boko u bikia u nəε, Abusaləmu bii aluwaasi wi, u wāa alafia səə?

Akimasi u nùn wisə u nəε, yinni, sanam mε Yoabu u ne ka wunen səmə Kusigii wi gorima, saa yera na tən dabinun wurenu nua, adama na n yē mba n kua.

30 Ma sina boko u nùn səəwa u nəε, a desiro minin di a yəra giə.

Yera Akimasi u desira u da u yəra mi. **31** Saa yera Kusigii wi, u maa tunuma sina bokon mi, ma u nùn səəwa u nəε, nən yinni sina boko, a swaa dakio a labaari dora nə. Gisə Yinni Gusunə u nun siria u nun wərə be ba nun seesimə kpuron nəman di.

32 Sina boko u Kusigii wi bikia u nəε, Abusaləmu, bii aluwaasi wi, u wāa alafia səə?

Kusigii wi, u wisə u nəε, nge me n bii aluwaasi wi kua, Gusunə u de n wunen yibereba ka be ba nun seesimə kpuro kua me.

Dafidin nuku sankiranu

19

¹ Ma gari yi, yi sinā boko wurura. Yera u seewa u yəəwa gbārārun gidambisa wəllə. Miya u wāā u sirenē u sumə u mò, nən bii Abusaləmu, nən bii. Nà n daa gu wunen ayerə, ya sanə bo. Nən bii Abusaləmu, nən bii.

² Yera ba da ba Yoabu səəwə ba nəε, wee sinā boko u sumə u kpasa wəri mò Abusaləmun sə.

³ Dəma ten nasara ye, ya gəsirawa nuku sankiranu Dafidin təmbu kpuron mi. Domi ba nua ma u sumə win bii gəən sə. ⁴ Ma tən be kpuro ba gəsirama tabu gberun di ba dua wuuə ka sekuru dəma te, nge be ba duki yakikirama tabu gberun di. ⁵ Sinā boko u win wuswaa wukiri u wura mò tāā tāā u mò, nən bii Abusaləmu, Abusaləmu nən bii, nən bii.

⁶ Ye Yoabu u tunuma, yera u da u sinā boko deema yənu səəwə. Ma u nùn səəwə u nəε, wee a bəse wunen bwāabu kpuro sekuru doke gisə bəse be sa wunə ka wunen bibu kpuro faaba kua ka wunen kurəbu kpuro. ⁷ Sa wa wee a wunen yibərebə kī ma a be ba nun kī tusa. Domi a sun səəsi gisə ma bəse wunen bwāabu ka besen wirugibu sa n̄ sāā gāanu wunen nəni səə. Tē na già ma Abusaləmu ù n daa wāā wāāru səə kpa bəse kpuro sa n guwa, ya koo nun dore. ⁸ Adama tē, a yario a da a wunen bwāabu gərusu yemiasia. À n yina a ko mə, na nun səəmə sere ka Yinni Gusunən wāāru baa tən turo kun ka nun yəramə saa wəku ten di. Kaa maa wahala wa ya n kere ye a waare saa wunen aluwaasirun di n ka girari gisə.

⁹ Yera sinā boko u da u sinā gbārā kənnəwə. Ma ba tən be kpuro səəwə ba nəε, wee sinā boko u yarima

u sõ kõnnõwõ. Ma be kpuro ba na win mi.

Dafidi u swaa wori

u wurõ Yerusalemu

N deema Isireli be ba raa Abusalõmu swii kpuro ba duki sua. Ben baawure u da u wää win yenuõ. ¹⁰ Yera Isireliban bwese ni sõo kpuro ba sikirinamõ ba mõ Dafidi sina bokowa u sun wõra besen yiberëban nõman di ñ kun mam ko Filisitiba. Të wee u yakura besen tem di Abusalõmun sõ. ¹¹ Adama n wee Abusalõmu wi sa bandu wẽ mi, u gu tabu gberõ. N n men na, mban sõna sa ñ gerunamõ su ka sina boko naa da.

¹²⁻¹³ N deema Dafidi u nuu ye Isireli be kpuro ba gerumõ. Yera u gõra bu yäku kowobu Sadõku ka Abiataa sõ bu da bu Yudaban guro gurobu sõ bu nee, beya ba sää win dusibu, wi ka beya ba sää yem tem, ñ n men na mban sõna ba koo nee, beya ba dãkuru seema ba sina boko naa na. ¹⁴ U maa nee, bu Amasa sõ ma wi ka wi ba sääwa yem tem. Yen sõ, wi Dafidi u koo nùn ko win tabu sunõ sere ka baadommaõ Yoabun ayero. U kun kue me, Gusunõ u be nùn kua nge me u kĩ.

¹⁵ Ma Dafidin gari yi, yi dera Yudaba kpuro ba nõo nera mam mam. Ma ba nùn sõmõ gõria ba nee, ñ n men na, u wurama ka win bwääbu kpuro. ¹⁶ Yera sina boko u gõsirama u na Yuudenin daaro.

Dafidi u Simeï suuru kua

Ma Yudaba ba nùn sennõ da. Ba tura sere Giligaliõ kpa bu ka nùn somi ù n daa te tõburamõ.

¹⁷ Ma Simeï, Gera Bahurimugiin bii wi u sää Benyameen bweseru u seewa fuuku u ka sina boko Dafidi sennõ da ka Yudaba sannu. ¹⁸ Benyameen

bweseru səə be ba Simei swiima ba sāawə təmbu nərəbu (1,000) ka sere Siba wi u raa sāa Səəlun səm kowo wi ka maa win bibu wəkura nəəbu kə win səm kowobu yəndu. Tən be kpurowa ba gbia ba sīna boko turiə Yuudenin daaru mi. ¹⁹ Ma ba sīna bokon yənugibu guramə ba ka təburamə ka goo nimkuu bu ka win nənu geu wa.

Ye sīna bokon tii u təburə u kpa, Simei wi, u da u yiira win wuswaa. ²⁰ U nəε, yinni, a ku kōsa ye garisi ye na nun kua dəma te a yariə Yerusalemun di. A ku ye doke gōruo. ²¹ Na yē ma na torawa. Yen sōna yinni, be ba sāa Isireliban bweseru kpuro na bu gbiiya n ka nun sennə na.

²² Yera Abisai Seruyan bii u sīna boko sōwa u nəε, n n̄ weenə bu Simei wi go? Domi u wunə wi Yinni Gusunə u gōsa wənwə.

²³ Ma Dafidi u Abisai ka win məə Yoabu wisə u nəε, mba n bəe wa bəe Seruyan bibu. Mban sōna i man yibere teeru seesimə. N weenə bu goo go gisə? Wara kun yē ma nena na sāa Isireliban sīna boko tē.

²⁴ Ma sīna boko u Simei sōwa ka bōri u nəε, a n̄ gbimə.

Dafidi u Mefiboseti kīru sōsi

²⁵ Mefiboseti, Səəlun debubu, win tii u sīna boko sennə da. N deema saa mìn di sīna boko u kpiküru sua sere u ka wurama bəri yəndu səə, Mefiboseti kun win naasu nim tēenire. U n̄ maa win nəə sansu kōnire. Meyə u n̄ maa win yānu teare. ²⁶ Sanam me u tunuma Yerusalemə sīna bokon mi, yera sīna boko u nūn bikia u nəε, Mefiboseti, mban sōna a n̄ ka man de sanam me na kpiküru dəə.

²⁷ Mefiboseti u nūn wisə u nəε, geema a yē ma na sāawə yemə. Yen sōna na nen səm kowo sōwa na

nεε, u man nεn keteku gaari bəkuo kpa n ka nun da. Adama u man bərə kɔ̄eru kua. ²⁸ Ma u da u man Sanka wunen mi. Nεn yinni sina boko, na yε ma a sāawa nge Gusunən gərardo. A koowo nge me n nun wεre. ²⁹ Domi gəowə nεn baaban bweseru ta ka weene wunen mi. Adama ka me, a dera na ra di ka be ba dimə wunen dii yero sannu. Mba kon kpī n maa nun bikia.

³⁰ Sina boko u nεε, mban sɔ̄na na maa gari dεeyasiämə, domi na gɔ̄ru doke kɔ̄ ma wunε ka Siba i ko wunen debun tem me bənu kowa.

³¹ Yera Mεfiboseti u nùn wisə u nεε, yinni, Siba u mam me kpuro suo. Domi wee a wəma yenua baani.

Dafidi u Baasilai kīru sɔ̄osi

³² Baasilai, Galadigii u maa na saa Rogelimun di u ka Dafidi yɔ̄siri sere Yuudenin daarə kpa bu daa te təburə sannu. ³³ Baasilai wi, u təkə kua gem gem. U məwa wɔ̄ wεne. U maa sāa gobigii. Wiya u Dafidi nɔ̄ori saa ye u wāa Mahanaimu. ³⁴ Yera sina boko u nùn sɔ̄wa u nεε, a na a ka man təburə su da Yerusalemu a n wāa nεn mi. Kon nun nɔ̄ori mam mam.

³⁵ Adama Baasilai u nùn wisə u nεε, nεn wāarun tɔ̄ra kun maa dεu n sere ka nun swī su da Yerusalemu. ³⁶ Wee wɔ̄ wεnewa na mə. Na n maa kpē n gea ka kɔ̄sa wunana. Meyə baa dīa ni na dimə na n kpē n maa ye ya do ka ye ya kun do wunana. Yen biru, na n maa kpē n tən durəbu ka tən kurəbun womusu nə. N n men na, yinni, mban sɔ̄na na kon maa sāa wunen sɔ̄mumu. ³⁷ Na n tura n ka are beke yinin bweseru wa. Kon ka nun Yuudenin daaru təburawə kpa n nun yɔ̄siri fiiko. ³⁸ Kpa a de n gɔ̄sira n wura nεn wuu a n gbi mi. Kpa bu man sike nεn

baabaa ka nən məron sakinun bəkuə. Adamə nən bii Kimuhamu wee, i doo kə wi u n sāa wunen bō, kpə a nùn kua nge mə a kī.

39 Ma sina boko u nee, na wura Kimuhamu u ka man da. Kon maa nùn kua nge mə n koo nun wēre. Ye a gɔ̄ru doke n nùn kua kpuro, yeyə kon ko.

40 Sanam mə sina boko ka win tən be ba nùn swi ba daaru təbura ba kpə, yera u Baasilai bəkasi u nùn domaru kua. Ma Baasilai u gəsira u wura win yənuə. **41** Sina boko u Giligalin swaa wəri. Ma Kimuhamu u nùn swi.

Yudaba ka Isireliba

ba sina boko sikirinəmə

Yudaba kpuro ka Isireliban sukum ba nùn biru wɔku kua. **42** Yen biru Isireliba kpuro ba na sina bokon mi ba nùn səwa ba nee, mbən səna Yudaba besen tundo bisibu ba na ba nun sua gbenum ba Yuudenin daaru təburasia wunə ka wunen yənugibu, ka wunen təmbu kpuro.

43 Ma Yudaba ba Isireliba wisə ba nee, sa yeni kuawa yèn sə besə ka sina boko sa sāa bwese keri tia. Nge mbən məruwa i mə. I nua sina boko u sun dianu wəeməwa? Nge kənu gana i nua u sun kā.

44 Ma Isireliba ba Yudaba wisə ba nee, besera sa bəe Dafidi sina boko məru kere sere nən wəkuru. Domi sa dabiru bo. Besera sa gbia sa bwisika su ka da su besen sina boko suama. Mba n kua i ka sun gəma.

Adama Yudaba ba bu gerusi ka dəm.

Seba u Dafidi seesi

20

¹ Saa ye sāo, tōn kōso goo wāa Benyamēen bwe-seru sāo, win yīsira Seba, Bikirin bii. Yera u kōba so u nēe, mba n sun mōsine bēse ka Dafidi Isain bii. Meyā sa n̄ maa tubi tiā dimo.

Yen sō, bēe Isireliba, baawure u wuro win yēnuō.

² Yera Isireli be kpuro ba Dafidi deri ba Seba swī. Adama Yudaba ba ka Dafidi ben sina boko yōra. Ma ba nūn yōsiri saa Yuudenin daarun di sere Yerusalēmuō.

³ Dafidi u tura win yēnuō Yerusalēmuō. U win kurōbu wāku te u raa deri ba yēnu kōsu sua u doke diru garu sāo u nōrimo. Adama u n̄ ka bu kpunare. Diru miya u bu kēnusi ba wāa nge gōminibū sere ba ra ka gu.

Yoabu u Amasa go

⁴ Yera sina boko u Amasa sōwā u nēe, sere n̄ ka ko sō ita na kī a man Yudaba mēnna a ka bu na mini.

⁵ Ma Amasa wi, u da u Yuda be kpuro mēnna. Adama u te n̄ kere sō ita ye sina boko u nūn burā.

⁶ Ma Dafidi u Abisai sōwā u nēe, Seba, Bikirin bii, u koo sun kōsa kua ya n̄ Abusalōmugia kere. Yen sō, a wunēn yinnin tabu kowobu suo kpa i nūn naa swī, u sere kuke wuu ge ga gbāraru mō sāo.

⁷ Ma Abisai u seewa ka Yoabun tabu kowobu ka Pelētiba ka Keretiba be ba sāa sina bokon kōsobu, ka sere maa tabu durō wōrugēba. Beya ba yara Yerusalēmun di ba Seba, Bikirin bii wi naa gira.

⁸ Sanam mē ba tura Gabaonin kpee bakarō yera ba ka Amasa yinna. N̄ deema Yoabu u win tabu yānu sebuā ma u win takobin bēkitia sēka pōraō, ma yen tii ya sāare. Ye u Amasa susimo, yera takobi ye, ya

wəruma yen kararun di. ⁹ Ma u Amasa sə̄wa u nε̄e, a bwāa do nə̄n wə̄nəku?

Yen biru u win toburu nə̄nu a u ka nùn bə̄kasi. ¹⁰ N deema Amasa kun takobi yen laakari sāa ye Yoabu u nə̄ni. Ma u nùn ye sə̄ka nə̄n teeru nukurə u nuki yara. Ma Amasa u wəruma yande u gu.

Ba Seba kamia ba go

Yen biru Yoabu ka win wə̄nə Abisai ba wure ba Seba naa gira. ¹¹ Yera Yoabun tabu durə turo u yə̄ra Amasan goo ten bə̄kuə u gerumə u mò, wi u Yoabu ka Dafidi kī, u Yoabu sw̄iyə.

¹² Ma Amasan goo te, ta kpī ta yə̄m mwə̄ere swaa suunu sə̄o. Ye tabu durə wi, u wa tə̄mba yə̄ramə mi, yera u goo te gawa swaan di u ka da yakasə u tu bekuru wukiri. ¹³ Ye u kpa, yera tə̄mba sara ba Yoabu sw̄i ba ka Seba Bikirin bii wi naa gira.

¹⁴ Ye Yoabu u də̄o Abel Bəti Maakan bera già, yera u Isireliban bwese keri kpuro bukiana. Ma ben tabu durə wə̄rugəba ba nùn sw̄i. ¹⁵ Ye ba tunuma Abel Bəti Maakaə ba deema Seba u wāa mi, yera ba ye tarusi. Ba yanim takaru kua ta ka wuu gen gbāraru gunum nə̄ra. Yen biru ba gbārā ten temə gba bu ka tu sura.

¹⁶ Yera wuu min tə̄n kurə bwiseigii goo u nə̄ogiru sua u nε̄e, i swaa dakio i nə̄. I man Yoabu sokuama n ka nùn gari ko.

¹⁷ Ma Yoabu u nùn susi. Yera kurə wi, u nùn bikia u nε̄e, wuna Yoabu?

Ma u wisa u nε̄e, oo, nə̄na.

Kurə wi, u maa nε̄e, a nə̄n gari swaa dakio.

Ma Yoabu u nε̄e, a geruma.

¹⁸ Kurə wi, u nε̄e, yellu ba ra raa nε̄ewa, a bikiaru doo Abel Bəti Maakaə kpa n nùn kua nge me a

kī. ¹⁹ Besen wuu geni, ga sāawa wuu si su bōri yēndu mōn teu ka si su ra Isireliban woodaba mēm nōowen teu, n kere wuu si su tie. Adama wune, a kasu a gu go, ge, ge ga sāa Isireliban wuu marosun teu. Mban sōna a kasu a Yinni Gusunən arumani kpeerasia.

²⁰ Ma Yoabu u nūn wisa u nēe, su ku wa mē, bu nēe, nēna na wuu ge kpeerasia na gen dukia gura. ²¹ N n̄ me nēn bwisikunu. Efaraimu wi ba mō Seba, Bikirin biiwā u Dafidi seesi. Wiya sa kasu. Yen sō, i nūn yarama i sun nōmu sōndia, kpa n doona n wuu ge deri.

Ma kurō wi, u Yoabu sōowā u nēe, sa ko nun win wiru kasa kuama.

²² Ma kurō wi, u da u tōmbu mēnna ka bwisi ba da Seban mi, ba win wiru bura ba tu Yoabu kasa kuama. Yera Yoabu u kōbō so ma win tabu kowobu ba yarina ba wuu ge deri. Ben baawure u wura win yēnuo. Ma Yoabun tii u gōsira Yerusalēmuo u da sina bokon mi.

Dafidin sōm kowobu

²³ Saa ye sōo, be ba sāa Dafidi sina bokon sōm kowobu, ben yīsa wee. Yoabuwā Dafidi u kua Isireliba kpuron tabu suno. Benaya, Yehoyadan bii, wiya u maa Keretiba ka Peletiba kpare be ba sāa Dafidin tiin kōsobu. ²⁴ Adoramuwa u rā maa tōmbu wōo gobi mwaari. Yosafati, Ahiludun biiwa u ra maa tirenu bere. ²⁵ Seyawa maa sāa tire yoro. Ma Sadəku ka Abiataa ba sāa yāku kowobu. ²⁶ Ira, Yairigiiwa maa sāa Dafidin sina kpaarun wirugii turo.

Ba Sōolun bweseru go

21

¹ Dafidin bandun waati, gôora dua tem me soa, ta kua wôo ita. Ma Dafidi u Yinni Gusunô bikia u nee, mban sôna gôo te, ta wâa me. Ma Yinni Gusunô u nùn sôowa u nee, gôo te, ta wâawa yèn sô Sôolun yenugibu ba yem yari, ba Gabaonigibu go.

² N deema Gabaonigii be, ba ñ sâa Isireliba. Ba sâawa Amoreban bweseru. Adama Isireliba ba ka bu arukawani bôkua ba nee, ba ñ bu goomô. Ka me, Sôolu u kasu u bu kpeerasia Isireliba ka Yudaban kîrun sô. Yera Dafidi u bu soka u nee, ³ mba kon kpî n b  e kua. Mba kon ko n ka kôsa ye ba b  e kua min durum wôka kpa i wa i sun domaru kua, b  e be sa sâa Gusunôñ t  mbu.

⁴ Ma Gabaonigii be, ba nùn wisa ba nee, b  e ka Sôolun yenugibun sanno ge, ga ñ kpeemo ka wura ñ kun me ka sii geesu. Meyâ n ñ maa besen sômunu su ka nee, bu goo go Isirelio.

Ma sina boko Dafidi u bu sôowa u nee, ñ n men na, i man sôowa ye i k  . Kon b  e ye kua.

⁵ Ma ba sina boko wisa ba nee, nge me Sôolu u kasu u besen bweseru kpeerasia Isireliban suunu sôen di, ⁶ nge meya a maa sun win bweseru sôo t  n dur  bu nôoba yiru yaro a sun bu nômu b  ria, kpa su ka bu da su sâarusia Yinni Gusunôñ wuswaa   Gibeao, wi, Sôolu wi Yinni Gusunô u raa g  san tiin wuu  .

Ma sina boko u bu wisa u nee, kon b  e bu nômu b  ria.

⁷ Adama u ñ dere bu ka Mefiboseti, Yonatam bii, Sôolun debubu da, arukawani ye ba bôkua wi ka Yonatam Yinni Gusunôñ wuswaa  n sô. ⁸ Ma u Risipa, Ayan biin bibu yiru mwa be u ka Sôolu mara. Bii bera Aamoni ka Mefiboseti. Ma u maa

Merabu Səəlun biin bii tən durəbu nəəbu mwa be u ka Adirielii Məholagii mara. Adirielii wi, u sāawa Baasilain bii.⁹ Beniwa Dafidi u Gabaonijii be nəmu bəria. Ma ba da ba bu bwə guuru wəllə Yinni Gusunən wuswaa. Ma be kpuro ba gu səə tee te. Saa ye, ya sāawa dīa gbiikinun gēebun saa.

¹⁰ Risipa, Ayan bii, u saaki sua u da u teria guu ten wəllə, ma u wāa mi saa gēebun torubun di sere gura ya ka wurama. U win bibun gonu kōsu. Səə saa u ra gunəsu girewa su ku raa goo ni di. Wəkuru kpa u gbeeku yee gira.

¹¹ Yera ba da ba ye Dafidi səəwa. ¹² Ma u da Yabesio Galadin temə u Səəlu ka win bii Yonatam kukunu gurama. N deema Yabesigii beya ba raa goo ni sua Bəti Sanin di mi Filisitiba ba raa nu bwə sanam me ba Səəlu go Giliboa. ¹³ Ma u Səəlu ka Yonatam kuku ni sua ka sere maa be ba bwə miginu. ¹⁴ Ma ba Səəlu ka Yonatamginu sikua Selao Benyameen temə Kisi, Səəlun tundon sikirə.

Ye ba ye kpuro kua mam mam nge me sina boko u gerua, yera Yinni Gusunən məru ya sure.

Dafidin tabu kowobu

*ba ka Filisitiba tabu kua
(I maa məerio Bandun Gari I, 20:4-8)*

¹⁵ Filisitiba ba ka maa Isireliba tabu seewa, ma Dafidi ka win tabu kowobu ba da ba bu wəri. Yen dəma te, Dafidi u wasira gem gem. ¹⁶ Filisiti goo wi ba mə Yisibi Benəbu, Rafan bweseru səə u yaasa mo ye ba kua ka sii gandu. Yen bunum mu sāawa kilo ita. Durə wi, u maa takobi kpaa səke win pəra. Wiya u gerua ma u koo Dafidi go. ¹⁷ Ma Abisai Seruyan bii, u na u Dafidi somi u Filisiti wi so u go. Yera Dafidin tabu kowobu ba nùn səəwa ka bəri ba

nεε, a ñ maa ka sun tabu dεø. Domi sa ñ kī bu nun go kpa bandu tu kpe Isirelio.

18 Yeniban biru tabu maa seewa Isireliba ka Filisitiban suunu søø Gøbuø. Yera Sibekai, Husagii, u Safu sere u go. Safu wi, u maa yarawa Rafan bweserun di. **19** Yen biru, tabu maa seewa Gøbu mi, Isireliba ka Filisitiban suunu søø. Ma Elikanani, Yaaren bii, Bøtelehemugii, u Goliati Gatigiin wøøø go. Wi ba go mi, win yaasan buru ta sāawa nge weson døka. **20** Taa binin biru ba maa tabu kua Gatiø ka Filisitiba. Durø goo wāa Gati mi, wi u yara Rafan bweserun di. Durø wi, u gunu too. Niki bii nøøba tia tiawa u mø nømaø ka naasø, ma ni kpuro nu kua yønda nnε. **21** Yera u Isireliba nøø kuura. Ma Yonatam, Dafidin mæø Saman bii, u da u nùn go.

22 Filisitiban tabu kowo Gatigibu nnε be, ba yarawa Rafan bweserun di. Ma Dafidi ka wigibu ba bu go.

22

Dafidin nasaran womu (I maa meørio Womu 18)

1 Womu geniwa Dafidi u Yinni Gusunø kua sanam me u nùn wøra saa win yibereban nøman di, n mam neere Søølu. **2** U nεø, Yinni Gusunø, wuna a sāa nøø dam. Wuna na kī.

3 A sāawa nge kpee baa yè søø kon kuke.

A sāawa nøø kuku yee naanegiru.

Wuna a sāa nøø Yinni wi u man yakia.

Wuna a sāa nøø tereru.

Wunøø dama mu man wøra.

Wuna a sāa nøø kari.

4 I Yinni Gusunø siaro.

Nà n nùn nəəgiru sue
 na faaba kana,
 u ra man wərewa
 nen yibereban nəman di.

⁵ Gəə raa man bəkua,
 u ka man doonə nge nim tori bəka.

⁶ Gəribun wāa yera man tēkua.
 Gəə man taa bərie.

⁷ Ma na nəəgiru sua nen nuku sankiraru səə,
 na Yinni Gusunə soka.

Ma u nen nəə nua saa win wāa yerun di.

Meya maa nen weeweenu wəri win swaa səə.

⁸ Tem mu yīira,
 ma guunu diira,
 yèn sə Yinni Gusunə u məru bəsira.

⁹ Ma win məru seewa nge wiisu,
 ma ya yabura nge dəə yara,
 ma ya yarimə win nəən di nge dəə buri.

¹⁰ U dera wəlla ka tem dəbe dəbe kua.

Ma u sarama u guru wii bakaru taakumə.

¹¹ U wəllun kəso səni nge duma.

Ma u bəllimə woo səə.

¹² U kukua yam wəkuru səə,
 ma guru wii sinumginu nùn wukiri.

¹³ Win wuswaaə yam bururam mu wāa.

Min diya gura nəmə ka guru kpenu ka dəə buri.

¹⁴ Win nəə ga nəəra wəllun di nge guru gbāsukubu.

Ma guru kpenu nəmə ka dəə buri.

¹⁵ U nen yibereba yarinasia ka guru kpenu
 ni nu sāa nge sēenu.

U bu gira baama ka guru maakinu.

¹⁶ U wēru wura, yibereba ba nanda.

Ma guru woo bəkə ga daanu gberasia.

Ma dunian kpεεkpεεku ga sɔ̄sira.

¹⁷ Ma u win nɔ̄mu dəmiamə wɔllun di
u man nenua u yara nim bwēe bakarun di.

¹⁸ U man wɔ̄ra yibereban nɔ̄man di.

Yibere be, ba man dam kere.

Yibere be, ba man tusa.

¹⁹ Yibere be, ba man wɔ̄riwa nɔ̄ni swāarun saa sɔ̄.
Adama Yinni Gusunɔ u kua nen tāsi yeru.

²⁰ U man wɔ̄ra ben nɔ̄man di,
na n ka tii mɔ̄,
domi u man kī.

²¹ U man domaru kua yèn sɔ̄ na dεere.

U man domaru kua yèn sɔ̄ na gem swīi.

²² Na win wooda mεm nɔ̄owa.

Na ñ nùn seesi.

²³ Na win wooda kpuro swīi.

Na ñ win gere yine.

²⁴ Na nen tii nenua,
kpa n ku ra ka durum ko.

Na sāawa dee dee wiñ wuswaaɔ.

²⁵ Yen sɔ̄na u man kɔ̄sia nge mε nen daa gea ne.

U man kɔ̄sia nge mε nen gɔ̄ru ga dεeram ne.

²⁶ Sà n sāa naanegibu, kaa n sun sāawewa naanegii.

Sà n sāa gemgibu, kaa n sun sāawewa gemgii.

²⁷ Sà n sāa dεerobu, kaa n sun sāawewa dεero.

Sà n maa sāa keetagibu, kaa n sun sāawewa keetagii.

²⁸ Yinni Gusunɔ, wunen tiiwa
a ra tɔ̄n be ba tii kawe faaba ko,
kpa a be ba tii sue kawa.

²⁹ Yinni Gusunɔ, a sāawa nen fitila.

A ra man yam bururasie.

³⁰ A ra man dam kε
n ka kpī n yibere be ba tabu yānu mɔ̄ wɔ̄ri,
kpa n yɔ̄ n ben gbāraru sure.

- 31** Ye Yinni Gusunə u mò, ya ra n dəndewa.
 Bwisi geeya u ra tənu kẽ.
 U sāawa be ba nùn naanə sāan tereru.
- 32** Gusunə turowa u wāa.
 Wi turowa u sāa bəsen Yinni.
 Wi turowa u koo sun kōsu.
- 33** Wiya u sāa nən kuku yee damgiru.
 Wiya u ra man swaa gea sure,
- 34** kpa u de nən naasu su n sāu nge nemu,
 na n ka yō dim dim guuru wəllə.
- 35** Wiya u ra man tabu səosi.
 Wiya u ra man dam kẽ, n ka tendu gawa te ta bə.
- 36** Yinni Gusunə, wuna a ra man faaba ko nge tereru.
 Wuna a ra man bere ka wunen dam bakam.
 Wunen durom saabuwa na ka kua damgii.
- 37** Nà n duka mò, a ra de na n sāu.
 Nà n duka mò, na ku ra maa sokure.
- 38** Nà n nən yibereba naa gire,
 wuna a ra de n bu naamwe.
 Wuna a ra de na kun gəsirame,
 ma n kun mə na bu kpeerasia.
- 39** Nà ra bu suririwa temə n kəsuku
 kpa bu kpana bu se.
- 40** Yinni, wuna a ra man dam kẽ n ka tabu ko.
 Wuna a ra man nasara wē nən yibereban wəllə.
- 41** Wuna a ra de nən yibereba bu man biru kisi.
 Wuna a ra de n be ba man tusa kpeerasia.
- 42-43** Na ra bu munkuwa kpa bu ko nge tua.
 Na ra bu taakuwa kpa bu ko nge pətəkə.
 Yinni Gusunə, bà n nəəgiru sua ba faaba kana,
 a ku bu faaba ko.
- Bà n somiru kana,
 a ku bu wisi.
- 44** Yinni Gusunə, wuna a man wəra

be ba man seesin nəman di.
 Wuna a man kua bwese tukunun wirugii.
 Wuna a dera ba man yoru diiyamme.

45 Bà n yande nən gari nua,
 ba ra n man məm nəəwammewa.
 Bà n man wa, ba ra n man sāamewa.
 Bà n man wa, ba ra nandewa.

46 Bà n man wa, ba ra yarimewa
 ben kuku yerun di ba n diirumə.

47 Yinni Gusunə u wāā.
 I nün siaro. Wiya u sāā nge kperu mi na rə kuke.
 I nün bēere wēeyo. Wiya u man faaba kua.

48 Wiya u ra man məru kəsie nən yibereban mi.
 Wiya u ra de bwesenu nu man yiira.

49 Wiya u ra de n kisira yibereban nəman di.
 Yinni, a man welle sua ben wuswaao.

Wuna a man faaba kua tən kəsobun nəman di.
50 Yen səna kon womusu ko ka wunen yīsiru.

Wuna kon siara bwesenun suunu səo.
51 Yinni Gusunə, a man gəsa a kua sunə.

Wuna a man nasara baka wē.
 Na yē ma kaa n man durom səəsimə,
 ne ka nən bweseru sere ka baadommaao.

Dafidin gari dāaki

23

1 Dafidi, Isain bii, wi Gusunə Yakəbun Yinni u gəsa u welle sua, win womusa Isireliba ba ra n kī bu nə. Win gari dāaki wee. U nεε,

2 Gusunən Hunde u gari kua saa nən nəən di.
 Win gariya yi wāā nən yara səo.

3 Gusunə, Isireliban Yinni wi u ra bu kōsu,
 u man səəwa u nεε,
 sunə wi u təmbu kparamo gem swaa səo,

ma win tii u Gusunə nasie,
4 u sāawa nge sōo yanan yam bururam guru wiru
 sari.
 Sōo yana yera ya ra de yaka bekusu su balli,
 gura yà n na ya kpa.
5 Nge mēya nēn bweseru ta sāa Gusunən wuswaa.ō.
 Domi u ka man arukawani bəkuə ye ya ñ nəru mō.
 U ye kpuron kpunaa yi.
 Goo kun maa kpē u ye kəsi.
 Saa kpuro u ra man nasara wē.
 Ye na kī kpuro u ra man kuewa.
6 Adama be ba Gusunə gēma ba sāawa nge sāki
 yi ba ra bure bu kō.
 Ba ku ra yi babe ka nəm dira.
7 Wi u kī u yi baba,
 sisu ka yaasan bura u koo ka yi sōre,
 kpa u yi dōo meni yam tem mi sōo.

Dafidin tabu durəbu

(Imaa mērio Bandun Gari I, 11:10-47)

8 Dafidin tabu durəbun yīsa wee. Ben ita ba yīsiru
 yara.

Yosebu Basebeti, Takemənigii, u sāawa ben turo.
 Wiya u təmbu nēnē (800) go ka yaasa nən teerun
 tabu sōo.

9 Yirusen yīsira Eleasaa, Dodon bii, Akosin
 sikadobu. Sanam mē Filisitiba ba yara bu ka Isire-
 liba tabu ko, wi ka Dafidiwa ba yōra ba bu mara. N
 deema saa ye, Isireliba ba wāa guuno. **10** Yen dəma
 te, Eleasaa wi, u Filisitiba gowa sere win nəma
 monya u kpana u takobi yōsu. Ma Yinni Gusunə u
 nūn nasara bakə wē. Yen biru Isireliba ba na ba nūn
 deema bu ka Filisiti ben yānu gura.

¹¹ Ben itasen yīsira Sama, Agen bii, Hararigii. Saa ye sōo, Filisitiba ba maa menna Lekio bu ka Isireliba tabu wōri. N deema gberu gara wāa mi, tē sōo ba dāsi duura. Ye Isireliba ba duki mō Filisiti ben sōo, ¹² yera Sama u yōra mi, u ka tu yina. Ma u ka Filisitiba tabu kua u bu go. Gusunō u nūn nasara baka wē dōma te.

¹³ Gēebun saa sōo, Dafidin tabu sinambu tēna sōo ben ita ba da ba nūn deema Adulamun kpee wōruo sanam me Filisitiban tabu kowobun wuuru garu ta na ta ten sansani gira Refaban wōwao. ¹⁴ Saa ye sōo, Dafidi u wāa kpee wōru ge sōo. Ma Filisitiban sansani ya maa gire Betelehēmuo. ¹⁵ Ma Dafidi u Betelehēmun bēke kua u nēe, wara u koo ka man Betelehēmun gbāra kōnnōn dēkōn nim naawa n nō.

¹⁶ Yera win tabu durōbu ita be, ba da ba Filisitiban sansani ye wōri ka dam ba Dafidi nim me takama. Adama u n̄ mu nōra. U ka mu yākuru kuawa, u Yinni Gusunō yaria. ¹⁷ U nēe, Gusunō u man gbara bu nēe, nēna na nim me nōra. Domi men sōna tōn beni ba ben wāaru kari bōrie. Nim me, mu sāawa nge ben yēm me mu koo raa yari.

Yen sōna u yina u mu nō.

Yeniba kpurowa Dafidin tabu durōbu ita be, ba kula.

¹⁸ Abisai Seruyan bii, Yoabun wōnō, wiya u sāa tōmbu tēna yen wirugii. Tōmbu gooba wunōbuwa (300) u go ka win yaasa. Ma u yīsiru yara tōmbu tēna yen suunu sōo. ¹⁹ Ba nūn bēere wē too. Adama u n̄ tabu durō gbiikobu ita be tura.

²⁰ Benaya, Kabiseeligii, Yehoyadan bii, u sāawa tabu durō wərugo. Ma u yīsiru yara nasara dabi ni u wan sō. Wiya u Məabun tōmbu yiru gabu go

be ba sē nge gbee sinansu. Wiya u maa dua dəkəo kpiriru səə u gbee sunə kāasi mi, u go puran saa səə. ²¹ Ma u Egibitin tabu durə damgii goo go. Saa yè səə u nùn wərim dəə, bokura u nəni. Ye u tura mi, ma u durə win yaasa ye u nəni wəra u ka nùn səka u go. ²² Yeniwa Benaya Yehoyadan bii u kua. Ma u maa yīsiru yara Dafidin tabu durəbu tēna ye səə. ²³ U bęerə baka wa be səə, adama ya n̄ tabu durə gbiikobu ita begia tura. Ma Dafidi u nùn kua win kōsobun wirugii.

²⁴ Dafidin tabu durəbu tēna yen gabun yīsa wee. Asaeli, Yoabun wəno, ka Elikanani, Dodon bii, Betelehemugii, ²⁵ ka Sama, ka Elika, Harodugibu, ²⁶ ka Helesi, Peleti ka Ira Ikésin bii, Tekoagii, ²⁷ ka Abiesee, Anatətugili, ka Məbunai, Husagii, ²⁸ ka Saaməə, Akoasigii, ka Maharai, Netofagii, ²⁹ ka Helebu, Baanan bii, wi u maa sāa Netofagii, ka Itai, Ribain bii, Gibeagii. Gibeä ye, ya wāa Benyameen temə. ³⁰ Ka Benaya, Piratonigii, ka Hidai, Nakale Gaasigii, ³¹ ka Abi Aliboni, Arabagii, ka Asimafeti, Baakumugii, ³² ka Eliaba, Saabonigii, ka Bené Yaseni, ka Yonatam, ³³ ka Sama, Hararigii, ka Akiamu, Saraan bii, Hararigii, ³⁴ ka Elifelsti, Akasibain bii. Akasibain tundo u sāa Maakagii. Ka Eliamu, Ahitofelin bii, Gilogii, ³⁵ ka Hesirai, Kaaməligii, ka Paarai, Arabugii, ³⁶ ka Yigeali, Natanin bii, Sobagii, ka Bani, Gadigii, ³⁷ ka Seleki, wi u sāa Amənin bweseru, ka Naharai, Beerətugii wi u ra Yoabu, Seruyan biin tabu yānu səbe, ³⁸ ka Ira, ka Garəbu, Yetəegibu, ³⁹ ka Uri, Heti. Dafidin tabu durə damgibu ba sāawa tōnu tēna ka nəəba yiru.

24

*Dafidi u win tɔmbu gara
(Imaa mɛerio Bandun Gari I, 21:1-6)*

¹ Yinni Gusuno u ka maa Isireliba mɔru kua too, ma u dera Dafidi u bu seesi, u nùn sɔ̄wa u nee, a doo a Isireliba ka Yudaba gari. ² Yera u Yoabu win tabu sunɔ wi u wāa win turuku sɔ̄wa u nee, a doo a Isireliban bwesenu kpuro bera saa tem mɛn sɔ̄ yɛsan nɔm geu gian di sere mɛn sɔ̄ yɛsan nɔm dwarɔ, kpa a bu gari. Nge meya kon ka già mèn nɔa ba geeru ne.

³ Yoabu u sina boko sɔ̄wa u nee, Gusuno wunen Yinni u de tɔn ben dabiru tu sosi wunɔm wunɔm subenu n kere yellu, kpa u maa de a bu wa ka nɔni. Adama mban sɔ̄na a kĩ a yeni ko.

⁴ Ka mɛ, sina boko u Yoabu gari kamia ka sere maa tabu sinam be ba tie. Ma Yoabu ka tabu sinam be, ba yara ba da ba Isireliba gara. ⁵ Ba da ba Yuuden tɔbura ma ba ben kunu gira Aroεen sɔ̄ yɛsan nɔm dwarɔ, wɔwawɔ. Ma ba Gadin tem bukiana ba da Yasee già. ⁶ Min di, ba da Galadin tem, ka Kadesiə Hetiban tem, ka Danu Yanis ka yen baru kpaanɔ ka Sidonio, ⁷ ka Tiriɔ ye ya gbāra damgiru mɔ, ka wuu si su raa sāa Hefiba ka Kananibagisɔ, n ka girari Beri Sebaɔ, Yudan tem sɔ̄ yɛsan nɔm dwarɔ. ⁸ Nge meya ba kua ba ka tem mɛ kpuro bukiana. Ma n kua suru nɔɔba nne ka sɔ̄ yendu ba sere tunuma Yerusalemuɔ. ⁹ Ye ba tunuma sina bokon mi, ma Yoabu u nùn tɔn ben geeru sɔ̄wa. U nee, Isireliba sɔ̄, be ba sāa tabu kowobu ba ka takobi sannɔ yɛ, ba sāawa tɔmbu nɔrɔbun suba nɛnɛ (800.000). Yudan bweseru sɔ̄

maa, ba sāawa təmbu nərəbun suba neera wunəbu (500.000).

Gusunə u Dafidi seeyasia

win torarun sō

(Imaa mēerio Bandun Gari I, 21:7-17)

10 Ye Dafidi u nua mε, yera win torara kara, ma u Yinni Gusunə sōwa u nee, na tora n kpā ye na ka tən be gara. Tē na già ma gari baka kookoosa na kua. A man nən tora ten suuru kuo.

11-12 Saa yera Yinni Gusunə u win səmə Gadi sōwa u nee, a doo a Dafidi sō a nee, ameniwa nε Yinni Gusunə na gerumə. Wee, na nùn nəni swāaru ita gaa yiye. Yen sō, u de u gəsimə ten te u kī kpa n sere de tu koora.

Sisiru bururu ye Dafidi u seewa, **13** Gusunən səmə Gadi u da win mi, u nùn sōwa ye Yinni Gusunə u gerua. U nee, yen yerà a kī. Gəoru tu du wunən tem səə wəə nəəba yiru? Nge a kpikiru su suru ita wunən yibereban sō. Nge bararu garu tu pusi wunən tem səə sō ita. Tē, a bwisekuo kpa a man sō ye kon da n wi u man gərima sō.

14 Yera Dafidi u Gadi wisə u nee, nuku sankira bakana nu man deema mi. N buram bo Yinni Gusunə u man seeyasia ye tənu koo ka man seeyasia. Domi win wənwənda kpā.

15 Ma Yinni Gusunə u dera barara pusi saa dəma ten bururun di n ka girari sō ita ye. Ma təmbu nərəbun suba wata ka wəkuru (70.000) ba gbisuka Isirelin tem kpuro səə. **16** Saa ye Yinni Gusunən gərardo u səəru kpa u ka Yerusaləmu kpeerasia, yera Yinni Gusunə u gərardo gəsia u wahala baka ye yōrasia. Ma u gərardo wi sōwa u nee, ya tura mε. A wunən nəma wī minin di.

Saa ye səə, gərardo wi, u wāawa Arafuna Yebusin doo soo yerun bəkuə. ¹⁷ Sanam mə Dafidi u gərardo wi wa wi u təmbu goomə yera u nəε, nəna na tore. Tən beni ba ñ gāanu kue. Yen sə̄, a de a man nəma doke nə ka nən yenugibu.

Dafidi u Yinni Gusunə

yāku yero bania

(I maa məerio Bandun Gari I, 21:18-26)

¹⁸ Yen dəma tera Gadi u da Dafidin mi, u nùn sə̄wə u nəε, a Yinni Gusunə yāku yero kuo Arafuna Yebusin doo soo yeru mi.

¹⁹ Ma Dafidi u Gadin gari yi wura. U kua nge mə Yinni Gusunə u gerua. U da mi. ²⁰ Yera Arafuna u məerə gunguru wəllun di u wa wee, sina boko ka win sina asakpəbu ba wee, yera u sarama ka dukə u da u nùn yiirə u wuswaa tem girari. ²¹ Ma u Dafidi bikia u nəε, yinni, mba n kua a ka sisi nən mi.

Dafidi u nùn wisə u nəε, na nawa n ka wunən doo soo yee te dwe kpa n Yinni Gusunə yāku yero bania mi. Kpa bara te ta pusa besən tem səə mi, tu doona.

²² Yera Arafuna u Dafidi sə̄wə u nəε, a batuma ye suo kam, kpa a yākunu ko mi, ni a kī. Keteba wee, yi kaa ka yāku də̄o mwaararugiru ko, kpa yin sugu ka yin kekəban dānu nu ko yāku dāa. ²³ Ye kpurowa durə wi, u sina boko kā, ma u maa nùn sə̄wə u nəε, Gusunə wunen Yinni, u ka nun nənu geu məeri.

²⁴ Adama sina boko u nəε, aawo, kon batuma ye dwewa ka nən gobi. Na ñ Gusunə nən Yinni yāku də̄o mwaararugiru kuammə ka gāa ni nu ñ man gāanu diiri.

Ma Dafidi u batuma ye ka ketə be dwa ka sii geesun gobi weeraakuru. ²⁵ Ma u yāku yee te kua

batuma mi. U yăku dăo mwaararuginu kua ka sere
maa siarabun yăkunu. Saa yera Yinni Gusunən
məru ya sure. Ma bara te, ta doona tem min di.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8